Підсумки листопадового пленуму ЦК ВКП(б) та завдання КП(б)У

Доклад Генерального Секретаря ЦК КП(б)У тов. С. В. Косіора

на XIV окружній партконференції Київщини *)

1. Індустріялізація країни й соціялістична реконструкція сільського господарства

Дозвольте передати вам від імени Центрального Комітету Комуністичної партії більшовиків України палкий комуністичний привіт. (Оплески).

Товариші, питання, обговорювані на пленумах ЦК КП(б)У і ЦК ВКП(б), уже висвітлені докладно і в численних доповідях і в пресі. Тому я вважаю за можливе на цьому питань, що стояли на пленумі, спинитися коротко й разом з тим зачепити деякі інші питання, що знаходять їх постанов пленумів.

Володимир Ілліч говорив, що дійсна й єдина база соціялізму—це велика промисловість, побудована на основі новітньої техніки, на базі електрифікації. Лише розвиток власної великої промисловости, власного машинобудівництва дасть нам незалежність від чужоземного капіталу, застрахує нас на випадок воєнних дій і дозволить у великому маштабі розвинути соціялістичне будівництво. XIV з'їзд нашої партії, формулюючи завдання в галузі індустріялізації країни, підкреслив потребу «розвинути економічне будівництво з такого погляду, щоб СРСР в країни, яка довозить машини й устаткування, перетворити на країну, що виробляється машини й устаткування, щоб у такий спосіб СРСР в обстановці капіталістичного оточення не міг ніколи перетворитися в економічний додаток до капіталістичного світового господарства, а являв би собою самостійну економічну одиницю, будовану по соціялістичному й здатну завдяки своєму економічному зростанню бути могутнім опорудям революціонізування робітників усіх країн та поневолених народів колоній і напівколоній».

Та не лише міркування зовнішні диктують нам потребу всебічно розвивати індустрію, насамперед важку промисловість. Ми будуємо соціялізм в обстановці дрібно-селянського, дрібно-товарного господарства. Переробити його, перебудувати на соціялістичній основі можна силою, а систематичною роботою за допомогою важкої індустрії. Змінюючи спілку робітничого класу з селянством, ми на конкретних фактах практичної роботи повинні довести селянинові, дрібно-товаровому виробникові що наш соціялістичний спосіб господарювання кращий і вигідніший не лише для робітничого класу, а й для селянства. На перебудуванні сільського господарства та не досягнувши тут хоч трохи вирішальних успіхів, ми не зможемо забезпечити розвитку соціялістичного будівництва в нашій країні. Але зрозуміло, що розв'язання таких великих завдань у галузі перебудови на нових соціялістичних засадах всього сільського господарства як найдальше знаряддя з темпом зростання великої важкої індустрії. Що швидше ми хочемо посуватися наперед, змінюватя базу соціялізму в нашій країні, то швидше ми повинні розвивати нашу велику промисловість.

Спинившись далі на наших досягненнях протягом останнього періоду в галузі промисловости й сільського господарства, тов. Косіор відзначив, що поруч безперечного поступу наперед у галузі соціялістичного будівництва, ми, особливо минулого господарського року, мали низку серйозних кризових явищ.

— Коли уважніше проаналізувати ці кризові явища, то доводиться сказати, що основна причина їх у недосить швидкому розвиткові сільського господарства, у надмірному відставанню його (особливо зернового сектору), від зростання нашої промисловости. Отже, дальший розвиток промисловости, індустріялізації країни, тісно звязаний із розвитком сільського господарства. На базі великих досягнень, що ми їх маємо протягом останніх років, у нас є тепер можливість щільніше й ширше почати розвязувати корінне питання нашого соціялістичного будівництва, —перебудову нашого сільського господарства.

Загострення класової боротьби

Товариші, посилення соціялістичного наступу на всіх ділянках нашого будівництва не може не викликати опору капіталістичних елементів,—ненависна й гнітах. Наш соціялістичний сектор зростає помітно далеко швидше, ніж капіталістичні елементи, здобуваючи собі що-далі нові позиції. Та все-ж абсолютне зростання капіталістичних елементів досі ще є. Той, хто думає, що викорінувати капіталістичні ниї можна буде гладко, легко, без жорстокої боротьби, — той глибоко помиляється. Ленін, говорячи про диктатуру пролетаріяту, вказував, що: «диктатура пролетаріяту—це не зникнення класової боротьби, а продовження її в нових формах. Диктатура пролетаріяту—це класова боротьба переможного, що взяв до своїх рук політичну владу, пролетаріяту проти переможеної, але не знищеної, не зниклої, що не перестала чинити опору, що посилила свій опір, буржуазії» (див. том XVI, стор. 240 —241).

Гнітаї, напиші лютують, що ми не лише успішно будуємо своє господарство, а посилено наступаємо на них. Особливо завзято бореться за своє існування гнітай; він ставить на карту все. На оборону гнітая стає буржуазна інтелігенція, чужі елементи, що залізлися в нашому апараті, гнітай зустрічає підтримку в усій обстановці дрібно-буржуазного оточення, гнітаї підтримують іноді лестійні комуністи. Не треба також забувати, що посилення активности наших закордонних ворогів набагато активізує контр-революційні елементи всередині країни. Вони між собою тісно звязані.

І ось вся ця обстанова, все дрібно-буржуазне оточення, посилення класової боротьби, посилення труднощів на даному етапі не може не позначитися на окремих найменш стійких елементах нашої партії, не може не викликати серед них певних вагань. Про тов. Фрумкіна, та його помилки ви всі знаєте.

Я хочу навести вам другий, свіжіший приклад. Мова йде про лист одного комуніста Маслія, адресований тов. Петровському. Цей комуніст у своєму листі, розвинаючи ряд думок, що належать Фрумкіну, в своїх висновках пішов далеко далі, ніж Фрумкін. Далі у своїй доповіді я наведу витяги з цього листа. В листі Маслія ви знайдете й обвинувачення партії в неправильній політиці на селі, яка, мовляв, призвела до зубожіння селянства, і «авторитетну» заяву про те, що селянство в цілому не з нами, а з гнітаєм, — проти нас. У цьому листі відчувається вплив на комуніста ворожих нам елементів, виявляється паніка перед труднощами.

Що гнітай проти нас і намагається посилити свій вплив на селі, — це безперечно. Але як ніяк не відповідає дійсності заява, що основна маса селянства проти нас. І проведена останньої засівної кампанії і перші відомості про підготування до перевиборів у ради, що тепер відбувається, свідчать, що бідота й основна маса середняцтва нас підтримують.

Сільське господарство—на шлях колективізації

Праві ухильники намагаються потвердити начебто неправильну політику на селі, посилаючись на теперішній стан сільського господарства. Ці товариші вважають що ми маємо деградацію, занепад сільського господарства, і щоб довести свої погляди, користуються з даних про стан сільського господарства 1928 р., якими не беручи до уваги, що цього року в нас недород. Адже, коли б у нас не було стихійного лиха на Україні й на Північному Кавказі, ми б цього року досягли дуже великих успіхів у галузі сільського, і, зокрема, зернового господарства.

Порівнюючи теперішній стан сільського господарства з передвоєнним та називаючи причини малої товарности сільського господарства, тов. Косіор говорить про неминучі видатки Жовтневої революції, що неминуче, на деякий період, зниження ріпня сільського господарства через те, що після Жовтневої революції бідняцькому й середняцькому селянству середньо землю, яка належала поміщикам і гнітаям, що мали великі багатотоварові господарства; про труднощі опанування землі в перші роки революції, через недостачу коней, реманенту та інш. Щоб досягнути передвоєнного ріпня в сільському господарстві, (треба індивідуальне селянське господарство підняти на далеко вищий рівень, ніж той, на якому воно було перед війною. Тов. Косіор доводить безпідставність балачок про деградацію.

Відносно засівної площі, то ми наблизилися до передвоєнного ріпня. Обробіток землі поліпшується, поширюються засіви чистосортовим зерном, зростає застосування с.-г. машин. Засіви бідняцьких і середняцьких господарств прогресивно зростають, отже, наше сільське господарство хоч і дуже поволі, але все таки посувається наперед. Його повільний зріст пояснюється, головно, виключними труднощами на шляху розвитку індивідуального селянського господарства. Нам далеко легше розвивати завдання в галузі розвитку великої промисловости, ніж справу з 25 млн. розпорошених дрібних індивідуальних селянських господарств. Тут треба грунтовно змінити форми господарювання величезної більшости населення. Проте, це завдання ми повинні розвивати на всяку ціну, бо наміряє відставання сільського господарства від зросту промисловости загрожує затримати нам усе соціялістичне будівництво.

Нині ми маємо далеко більше можливости впливати на перебудову сільського господарства, на розвиток колективізації його, на кооперування індивідуальних селянських господарств, на поліпшення метод їхнього господарювання. Кредит, трактори та великі машини, що їх де-далі більше даємо ми селу, мають дуже впливчи на соціялістичну перебудову сільського господарства. Поліпшення якости роботи кооперації в цьому напрямі та здійснення низки найпростіших агрономічних заходів уже тепер помітні дали чималі плюси з погляду збільшення врожайности й товарової продукції. Крім того, що далі більшого значіння повинна набувати кооперація, за допомогою якої радянська держава має можливість впливати на сільське господарство, дедалі більше поширюючи його в соціялістичне виробництво.

Далеко ще не всіх заходів ми вжили, щоб посилити стимулювання, розвиток і збільшення засівної площі та зрожайности індивідуальних середняцьких господарств. З цього погляду треба знову перевірити наш с.-г. податок. Норми оподаткування треба зробити сталішими, щоб вони так дуже не хапалися, як це ми мали досі. Ми повинні робити так, щоб боротьба, яку ми провадимо з гнітаєм, ані трохи не зачепила середняка.

Всі ці заходи, а в вас їх дуже багато, можуть уже тепер, коли їх правильно здійснювати, дати чималі наслідки. До того-ж треба вам знати, що основне, чого ми повинні домагатися,—це грунтовно реконструювати сільське господарство на соціялістичних засадах. Перехід одноособницьких селянських господарств на усуспільнені колективні форми господарювання—це той шлях, що приведе до правильного розвязання вирішної проблеми й соціялістичної реконструкції всього сільського господарства.

Висвітливши питання хлібозаготівель і перевиборів рад, тов. Косіор, підсумовуючи наслідки в галузі господарського будівництва, говорить:

Два завдання

— Отже, які основні завдання стоять перед нами? Вся наша робота повинна відбуватися під знаком двох основних гасел: по-перше, під гаслом соціялістичної реконструкції сільського господарства, переводячи його на нову технічну базу, на основі кооперування і колективізації, під гаслом піднесення селянських господарств, і по-друге,—під гаслом недальшого зростання важкої промисловости, особливо тієї, що продукує засоби виробництва, форсованого розвитку металургії (чавун, залізо). Найсерйозніму увагу в галузі промисловости ми повинні приділяти вминенню собівартости і запровадженню семигодинного робітного дня. Треба гаразд засвоїти, що проведення семигодинного робітного дня, раціоналізація виробництва, зменшення собівартости потребує вдесятеро більше активної участи самих робітників, підвищення виробничої дисципліни, рішучої боротьби з прогулами, нещадним спалюванням во виробництва і робітників і господарників, і технічного персоналу. Нам конче потрібно радикально перебудувати масову роботу. Не стосується і профспілок, і партії. Треба посилити контроль мас, підвищити їхню активність. Лише тоді ми впораємося з тими завданнями, які стоять перед нами.

2. Питання культурного будівництва

Товариші, з величезними завданнями в галузі індустріялізації і соціялістичної реконструкції сільського господарства тісно поєднані питання культурного будівництва. Щоб успішно простувати наперед, конче потрібно підносити на де-далі вищий щабель культурний рівень робітничого класу та селянства. Та цього мало. Ми повинні ще ширше розвивати всі галузі науки, посилити в нею вказок, максимально використати досягнення науки і в інтересах промисловости і в інтересах сільського господарства. Так само ми повинні напружити свій зусилля, щоб найближчими роками підготувати кадри власної інтелігенції, кваліфікованих спеціялістів з робітничого класу та селянства. Взагалі-бо кадри спеціялістів, порівняно до наших потреб, дуже незначні, при тому цілком ясно, що розраховувати на всі 100% старих кадрів інтелігенції ми не можемо. Що далі ми простуємо шляхом соціялістичного будівництва, що рішучіше ми наступаємо на капіталістичні елементи, то частіше виявляються ворожі нам вилазки від певних кіл спеціялістів, старої буржуазної інтелігенції. Роботу над перебудуванням старого суспільства може успішно виконувати той, хто працює не за страх, не лише за гроші, а вірить у сили пролетаріяту, який будує соціялізм, безпосередньо зацікавлений цим будівництвом і лаєся віддати йому всі свої сили.

І якщо в допомогою старих спеціялістів ми відновили промисловість, то провадити успішно дальше будівництво ми можемо лише за умови, якщо додатково до старих кадрів спеціялістів утворимо широкі нові кадри своєї робітничо-селянської інтелігенції, наших радянських спеціялістів. Ось чому питання про ВУЗ'и і ВТУЗ'и поставлено цього року якнайширше. Але, не вважаючи на досить значне зрушення в галузі матеріяльного стану ВТУЗ'ів та студентства, ми, проте, зробили дотепер лише перший крок вперед, порівняно до того, що маємо ще зробити. Нам доведеться ще багато попрацювати над тим, щоб забезпечити країну кваліфікованими кадрами радянських спеціялістів. Поруч цього, особливо гостро стоїть справа про підготування наукових працівників, яких у нас взагалі дуже мало. Що-ширше розвивається соціялістичне будівництво, то потреба у висококваліфікованих наукових кадрах де-далі простає, а своїх, що вийшли з нашого оточення, наукових кадрів ми доки ще не маємо. Адже, коли наприклад, взяти нашу висококваліфіковану інтелігенцію, то наш молодий спеціяліст може стати висококваліфікованим науковим працівником лише через пару десятків років. Звідси ясно, яку величезну роботу треба виконати, щоб наші радянські кадри прийняли в те середовище, яке всі почувало себе монополістом науки. Звісно, ми й не думаємо, що раніше, ніж, наприклад, стати академіком, треба обов'язково попрацювати років сорок— п'ятдесят на науковій роботі. Робітничий клас повинен довести, що він умів рушити вперед науку значно швидше, ніж це було досі. Молоді радянські вчені повинні свою наукову кваліфікацію набувати набагато швидше за старих спеціялістів. Ось чому робота над підготуванням нових молодих наукових кадрів повинна бути розпочата за всяку ціну і якнайвищим темпом.

Ви знаєте, товариші, що цього року ми мали всегоду в деяких кадрами старих спеціялістів. Кому доводилося стикатися в роботі із спеціялістами, тоб, очевидно, чув від деяких з них заяви, що ніби ми, комуністи, шахтинською справою завдали удару тому спікрбітництву, яке так гаразд налагодилося зі спеціялістами.

Річ, звісно, не в цьому. Основне в тому, що шахтинська справа збіглася, так би мовити, з розгортанням нашого соціялістичного будівництва, з посиленим наступу на капіталістичні елементи. До недавнього часу значні наукові, спеціяльні кадри працювали на наших фабриках і заводах, сумлінно їх відновлювали, а там собі думали і сподівалися, що, кінець-кінцем, наша країна, наша партія переродиться на близький їхньому серцеві капіталістичний лад, дістане завдяки їхній роботі (теб-то спеціяльно) свою наукову базу. Ось, товариші, які відсвідомі, а іноді й свідомі настрої деякого досить валового прошарку кадру спеціялістів. Але незабаром вони повинні були переконатися, що надії на переродження радянської влади марні. І це, звісно, не могло не викликати у певної частини буржуазних спеців рецидиву виразно антирадянських настроїв.

Проте, я вважаю, що ми можемо домогтися і добіємося того, що основні кадри старих спеців організуємо довкола наших завдань, асимілюємо, переробляємо їх у потребі спільної роботи на користь соціялістичному будівництву. Ми всіляко їм допомагатимемо, утворюватимемо потрібну товариську атмосферу, але за умови, коли вони облишать будь-які сподівання на наше переродження. Ті-ж, які не лише не відмовляться од своїх сподівань, але спробують працювати так, щоб ці сподівання здійснити, дістануть належну відсіч.

3. Українізація і завдання КП(б)У

Переходжу до питань будівництва української радянської культури. Я вважаю за потрібне ці питання загострити, бо розвиток української культури, посилення темпу українізації не зуміло практична справа, ізольована від наших основних завдань, а один із складових елементів соціялістичного будівництва. Саме з цього погляду розглядає партія питання українізації. Чому наша партія за максимальний розвиток української культури? Тому, що будувати соціялізм—це означає підносити, практично до соціялістичного будівництва втягувати мільйони робітників та селян. Тому, що в нас половина робітників-українців (що правда, деяка частина їх русифіковані), переважна більшість селянства українці, а отже, і форми української радянської культури найкраще забезпечують політичне й культурне піднесення основної маси селянства і робітничого класу. Робітничий клас і наша партія не лише не зацікавлені будь-яким національним гнобленням, але навпаки, ми проти будь-якого гноблення однієї національности другою, ми за такі взаємини між національностями, які максимально допомагають розвиткові національної радянської культури, що-бо справі соціялістичного будівництва.

Треба цілком усвідомити собі, що розвалати ті завдання, що стоять перед нами на Україні, неможна поза будівництвом і зростанням української радянської культури. І навпаки: зростання української культури означає зростання всього нашого соціялістичного будівництва. Ми, комуністи, і робітничий клас у цілому, до якої-б національности не належали, зацікавлені, щоб усі наші можливості для розвитку будівництва соціялізму в нашій країні всебічно використати. І тому, що українська культура, її зростання є один з найчогутніших засобів, одна із цілей цього будівництва, ми твердо проводимо лінію партії на розвиток української культури. Наша партія і робітничий клас—це проводир і організатор української пролетарської держави. Це означає, що партія і пролетаріят керують і відповідають за все соціялістичне будівництво України, в тому числі і за культурне будівництво. Посилити в ньому участь, провід партії та робітничого класу—це наше першочергове завдання.

Коли ми говорили про розвиток культури, в тому числі і української, де-які товариші гадали, що мова йде лише про художньої літературу. Звісно, таке тлумачення неправильне. Художня література є найпоширіший елемент культури, але будівництво культури ним не

(Продовж. на 4 стор.).

*) У зв'язку на те, що скорочення доповіді т. Косіора, яке перевелено редакцією, перекручує основну суть доповіді—реакція другу доповідь можливо.

Підсумки листопадового пленуму

Доклад Генерального Секретаря ЦК КП(б)У тов.

(Продовження).

обмежується, вона охоплює всі галузі життя, починаючи з виробництва і кінчаючи побутом. Це величезне і тяжке завдання, це справа не лише мови. Та треба сказати, що деякі працівники дивляться на українську мову, як на річ, потрібну в урочистих випадках, а ось у побуті наших робітників українська мова дуже мало працепляється. Я гадаю, що нині основне гасло, яке ми повинні висунути, це впровадження української мови в ужиток. На зборах, засіданнях, у зустрічі з товаришами розмовляйте українською мовою. Цим самим ми швидше рушимо справу українізації вперед, швидше опануємо українську радянську культуру.

Товариші, щоб будувати українську культуру, нам потрібні не лише українські письменники, а й українські інженери, техніки, технікі то-що. А їх у нас ще дуже мало. Порівняно до РСФРР ми в ліпшому разі перебуваємо в тяжчих умовах. В частиною російської технічної інтелігенції, що вороже ставиться до нашої національної політики, нам не по дорозі. Ось чому ще в більшою енергією треба заходитися підготувати нові кадри спеціялістів у всіх галузях соціялістичного будівництва. Ми і на цій ділянці нашої роботи не можемо і не повинні відставати.

Безперечно, товариші, що ми дотепер в галузі будівництва української радянської культури і українізації маємо серйозні досягнення. Я на Україні працював понад шість років тому, і повинен сказати, що за ці роки (строк, звісно, великий, як на наш час) ми далеко пішли вперед. Величезні успіхи є в галузі української літератури, утворення кадру українських письменників, нових кадрів українських працівників, українізації партії то-що. Але якщо виходити із завдань, які стоять перед нами, ці досягнення, очевидно, недостатні. Підмурок закладено гарний, міцний. І тепер на базі наших досягнень треба набагато швидше просувати вперед

Українську радянську культуру—в робітничі маси

До колишніх суперечок про форсований розвиток українізації, гадаю, тепер, повертатися не варто. Те, що ми не можемо силоміць українізувати робітничий клас, мені здається цілком зрозуміло. Та й справа, товариші, уже не в цьому. Під впливом загальних обставин, в наслідок тієї великої роботи, що її виконала партія, ми в самому робітничому класі спостерігаємо такі процеси, які цілком потверджують правильність лінії партії в галузі будівництва української радянської культури. Процес опанування української мови, української культури охоплює де-далі більші маси робітничого класу, і що дуже важливо відзначити,—робітників основних пролетарських центрів (Донбас), де особливо сильна була русифікація. Це потверджують численні факти. Ось, наприклад, підслухувані наслідки розмов групи товаришів з робітниками-металістами та гірниками Артемівської округи в питанні про ставлення до українізації. Занятано було 84 чол., при чому розмовляли в кожному окремо на квартирі. Що показали ці бесіди? —49 чол. із 84 розуміють українську мову тепер, 14 погано, читають українською мовою 35, пишуть 19, розмовляють 18, розмовляють погано 2. Українські газети передплачує—18 чол., читають журнали та книжки 24 чол. На запитання, як вони ставляться до українізації—59 чол. заявили, що обов'язково треба організувати для дорослих робітників гурток українізації, 14 чол. зазначили потребу дати дешевшу українську літературу, 6 чол. негативно поставилась до українізації і 5 чол. (малописьменні і старі) поставились до питання пасивно.

Характерні окремі заяви. Робітник т. Медведев говорить: «Пишу українские стихи, умею разговаривать по украински, но разговаривать стесняюсь». Другий робітник (росіянин, котляр) сказав: «Я старик, но считаю, что украинизацию мы должны проводить, в особенности надо учить детей».

Всі, з ким розмовляли, відзначали, що місцеві профорганізації не допомагають українізації. Мені здається, що вже тепер наш партійний, професійний апарат, особливо останній, може відстати від цього поширюваного процесу українізації. Ряд фактів свідчить про те, що наша робота над українізацією часом натрапляє на пасивне, а то й негативне ставлення апаратних працівників.

Кілька слів про нашу видавничу роботу. Я бував останнім часом на багатьох конференціях і повинен сказати, що на кожній конференції просто таки голосили з приводу неймовірної дорожнечі української книжки. Якщо ми бажаємо успішно провадити українізацію, треба дати дешеву літературу. Те, що тиражі української преси, зокрема газет, зростає швидко є найкращий показчик наявности широкої бази для дальшого розгортання українізації. Ось, наприклад, місяць тому на Криворіжжі місцеву газету почали видавати українською мовою. Деякі скептично-настроєні товариші висловлювали побоювання за тираж, а він на ділі не лише не зменшився, але збільшився на 4.000 примірників.

Факти, що я їх подав, свідчать про те, що величезні можливості, які є в нас що-до впровадження української мови, української культури в робітничу масу, здебільшого ще не використовуються. Нам треба спільними зусиллями домогтися в цій роботі значно більших наслідків, ніж ми їх маємо досі.

Особливу увагу треба звернути на виховання нового покоління—українізацію нашої молоди. У звязку з цим виникає питання про роботу комсомолу, про нашу школу. Якщо школа першого ступня українізована в основному досить, то цього ніяк неможна сказати про середню, а особливо про вищу школу. Тут ми маємо опір певної частини викладачів, професурі. Цей опір треба на всяку ціну подолати. Українізація молоди, а отже і роботи комсомолу, є основне наше завдання, здійснення якого дасть нам величезні наслідки.

Я, товариші, не сиплятимуся на українізації наших апаратів. Завдання тут цілком виразні і ми повинні лише тут роботу всебічно посилити.

Корінням шовінізму

Два слова про соціяльне коріння націоналізму, шовінізму. Соціяльне коріння націоналізму і націоналістичних настроїв—це куркуль на селі, дрібна буржуазія і буржуазія в місті. Їдні ідеологи—буржуазна інтелігенція. Зайвий зрозуміло, що пожвавлення, активізація цих соціяльних сил тягнуть за собою і пожвавлення цих націоналістичних настроїв. Націоналізм входить, як складова частина, в арсенал тієї зброї, з якої користуються наші класові вороги—капітал, нетрпи у своїй боротьбі проти партії та радянської влади. Боротися за виволення трудящих із-під впливу буржуазної ідеології це означає зокрема боротися проти всіляких елементів націоналізму. Наша партія провадить величезну роботу над інтернаціональним вихованням робітників та селян за правильне розкладання національного питання на Україні. В обставині пожвавлення класово-ворожих дій елітам та нетрпи цю роботу треба посилити, оголосивши нещадну боротьбу ідеологам націоналізму, всім, хто вважає нам провадити правильну національну політику.

Посилити боротьбу з великодержавним шовінізмом

Великодержавний шовінізм має соціяльне коріння в ненависному, дрібно-буржуазному і міщанському оточенні міста і в уламках старого російського чиновництва. Що-до російської частини інтелігенції, спеціяльно, які працюють на Україні, думаю, що не помилюся, як скажу, що в ній здебільшого негативно ставляться до українізації. Ворожі елементи дозволяють собі навіть майже одверто і зневажливо ставитись до цієї справи. Ці елементи шаленно вихваляються, співають пісню, коли чують німецьку, французьку, англійську мови, надирають боса і кажуть коли дозволяється мати справу з «нікому непотрібною» «мужицькою» мовою. Великодержавна, шовіністична, русофільська суть цих ідей виявляється тут уже як найбільше.

Треба, проте, відзначити, що частина російської інтелігенції в цьому питанні пристала до нашого погляду і вже бере активну участь у будівництві української радянської культури.

Нам вище потрібно посилити нашу роботу над притягненням на наш бік з українізації дуже потрібних нам кадрів руської інтелігенції, руських спеціялістів. Це, по-перше, має посилити показальну роботу нашої партії, професійних спілок серед кадрів російської інтелігенції, серед спеціялістів, а по-друге—вище потрібно наступаючіше стояти за всіляними проявами великодержавного шовінізму, давати йому нещадну, систематичну і рішучу відсіч. Треба утворити таку атмосферу в наших установах, а це насамперед, завдання профспілок і керівників наших установ, щоб проти великодержавного шовінізму, одверті або приховані виступи проти нашої національної політики стали не можливі.

Обличчя українського націоналізму

В українському націоналізмі ми, перш за все, зустрічаємося з особливим націоналізмом українського капітала і тієї частини інтелігенції, що в нім солоучилась.

На першій посаді здавалося б, що українська інтелігенція цілком повинна допомагати нам, будівничим української держави, української культури. Адже вона, яку треба об'єктивно людина, повинна сказати, що ніколи ще кремлем усієї нашої простацької українсько культура і взагалі українці її в нас не вважалися в такому широкому масштабі як нині. Не дійшов мій лист і деяким елементам українсько інтелігенції, симпатії яких не на боці радянської влади, пролетаріяту і основної маси селянства,—їм по шутку класова суть нашої культури, характер усього нашого будівництва. Цим буржуазним «вершкам» української інтелігенції котилося б мати таку-ж культуру, як в кожній «порядній» буржуазній країні. Вони уявляють собі розвиток України і її культури в низинах мадрони буржуазним аксіом. Що ближче приглядаються ці елементи до нашої культури, то більше вони з нами розходяться. І цілком невипадково сміливі окремих представників націоналістичних настроєні частини інтелігенції тягнуться за кордон до наших ворогів, туди, де згуртувалися главки українського контр-революційного руху.

Ви знаєте про такого ідеолога українського націоналізму—Донцова (звісно, навіть неміщне буде сказати, ідеолога українського фашизму). Я взяв його для прикладу тому, що ідеї Донцова знаходить собі деяких послідовників і тут. Що говорить Донцов про націю.

> «Нація, що стремить до свободи і до відіграння своєї ролі в світі, мусить раз на все покотитися світогляду інтернаціяльних рас і заснувати драматичний, волевий світогляд сильних народів-володарів, який уже зачинав проявлятися на Україні».

Донцов мріє про дужу націю, яка буде не лише кітнутя, але й присмоктувати інші національності. Як не уявляє собі Донцов розвиток таких націй? Він говорить:

> «Коли-ж запитаються, яка-ж класа буде втілювати ці ідеали? Не пересуджуючи дальший розвиток України, я відповім, що на разі та, яка творить більшість нації, цебто селянство. Ані шляхта, ані пролетаріят, які своєю чисельною, ані моральною вагою посіяти ідеї українського державовладства стати не можуть. Село було борцем за цю ідею від 1917 року, ба він ця ідея і тепер повинна спиратися».

Рамки української контр-революції, найбільший притулок за кордоном, згадуючи свої жалюгідне минуле, нехлюй спробу знайомити свою вину, будують всілякі теорії про те, що носієм і рятівником ідеї української буржуазної державности є селянство, (читай капітал, бо виразниками цої частини «селянства» є Донцови). Наївні ці треба доводити, про що мріють пани Донцови. Вони мріють про те, щоб відірвати основну масу селянства від пролетаріяту, підпорядкувати його проводові капіталістської верхівки села, спрямувати в капіталістичне річище розвитку. Вони прекрасно знають, що будь-якого самостійного шляху розвитку селянства, бути не може. Ці люди знають що розвиток України за теперішніх умов може йти або по лінії диктатури пролетаріяту, де господар робітничий клас, який у спілці з бідотою та середняком перебудовує економіку країни, будує свою культуру, керує всім політичним, економічним і культурним будівництвом країни, або Україна буде під п'ятою великої чужоземної буржуазії, перетворюється в справжню колонію. Инших шляхів немає. Вони свідомо вибирають инший шлях, маскуючи його розмовами про селянство, про самостійну демократію. Мріям цих людей про нову владу гнитавства на Україні, ніколи не суждено здійснитися. Радянська Україна буде й надалі зростати і міцніти, здійснюючи у братерській спілці з іншими радянськими республіками справу соціялістичного будівництва.

Але повернемося до означеного—що таке нація. Донцова я вам цитував. Тепер прочитаю вам широковідомий у письменницьких колах заяву в одному літературному альбомі відомого письменника Косинки:

> «Творча нація,—це та що стремить до великости нациї, що прямішує нациї. Українці не належить до цієї нації. Я не мислений, що належу до прямішуючої нації».

Як бачите, Косинка дотримується одного погляду з шановним Донцовим. Лише останнім, що я вже уже народжується «Донцовець» націоналіст, а Косинка лише слідом за приводу того, що цього на жаль не має. Як бачите, Донцов не самотній, — він знаходить відгук у деяких групах та шарах нашої української інтелігенції. Твердження, що українська нації, (як на наш погляд, робітники та селяни), розвиток культури, національної культури, передбачає приєднання інших націй, а насамперед буржуазних, імперіялістичних. Наш Союз Радянських Республік будується не на приєднанні одніеї нації другою (як про це мріють російські шовіністи і українські Донцови), а на вільному співробітництві націй, вільному розвиткові їхньої національної культури.

Я вже казав, що шовіністичні настрої мають певне класове коріння. Частина інтелігенції, що є плоть від плоти нашого українського селяства, яке поміж селянами рівних республік Радянського Союзу є найактивнішим, найписьменнішим, ці настрої чужеродні відбиває. При чому, одні відверто, а інші приховано солідаризуються з націоналістичними елементами, що сидять за кордоном, та мріють про владу буржуазії на Україні, про буржуазну культуру.

Нещодавно один товариш переказав мені цікаву розмову поміж ним та академиком Ефремовим. Розмова ця була торік, чи позаторік. Цей товариш висловив жаль з приводу того, що академик Ефремов не бере участи в громадському житті. На це Ефремов заявив: «Як мені брати участь у громадському житті, коли у вас, — жодної волі, коли ви не держите в своїх руках. Товариш йому каже: дарувіте, та в нас 96% населення говорить такою мовою, якою ніколи не говорили цілком вільно і гостро критикує хиби в роботі радянської влади». — «У тому то й річ,—заявив академик Ефремов:—через то що я й мовчать, решта—96% каже не те, що треба. Я гадаю, товариші, що в цих кількох словах —вся програма академика Ефремова та й окремі тієї групи української буржуазної інтелігенції, що його підтримує. Не випадково деякі елементи в цієї інтелігенції фактично використовує закордонна буржуазія в своїх імперіялістичних інтересах та спробах нашкодити Радянським Союзу.

Антисемітизм—прапор контр-революції

Заначу ще один момент, що характеризує націоналістичні настрої гнитавства, дрібної буржуазії міста та частини нашої інтелігенції. Мова про антисемітизм. Не випадок, що з загостренням класової боротьби, ми помічаємо чималий арсенал антисемітизму, зокрема, у нас на Україні. Антисемітизм проявляє собою всі гнитавські, всі антирадянські наступи, звідкіль вони не йшли. Цілком також не випадково твори перевлової більшости українських емігрантів, петлюрівщина, українців, а також і те, що нині руська емігрантська контр-революція, пройнята антисемітизмом. Антисемітизм,—це їхня політична програма, якою вони намагаються привернути до себе відстані маси в нашій країні, повалити радянську владу та реставрувати владу буржуазії.

Я доводив собі подати пару фактів з літературно-українських шовіністів. Є такий «Літературно-Науковий Вісник», видають його у Львові. Журнал солідний, співробітничають у ньому навіть деякі академики. І, що, насамперед, владає в око, коли ми прочитаємо «Літературно-Науковий Вісник», — це сила творів, пройнятих справжнім вовкоїдським антисемітизмом. Ось для прикладу вірш поета Левченка, присвячений процесові над убійником Петлюри Шварцбардом. Закінчується він такими словами:

> А коли бурелій заколує,
> Грім ось повстань розкоє знов Срід,—
> Не забудь, мой знаєш, чуєш?
> Що в лице... наплюєм тобі жид.

У тому-ж номері (грудень 1927 р.) уміщено оповідання «Людина звіра» з чисто провокаційною метою на Україні. В оповіданні виводено волинського партизана, що бореться проти радянської влади: під уплином розгрому його села, який зійш то вчинив якийсь кавалерія і татарів, він кидає звірячою ненавистю до радянської влади та... «жидів». Вустами партизана автор оповідання вигукує:

> «Із того часу я вже не людина... Тобто почи наш вагон зайшов на суміжне місточко... Перший мій всіх більшовиків, комісарів і жидів... Я сам, оцею рукою,—простягнув він свою здоровенну руку,—вирвав душі до жидів. Усіх рвав—і старих, і мальких, і жінок... І поки віку мого я їх буду рвати, більшовиків і жидів. Без цього, я жити не можу, і не хочу... Душі у мене вже нема... Бога нема, коли він допустив таке на світі... та й не треба мені бога, бо я вже не людина, а звір».

В одному з останніх номерів того-ж «Літературно-Наукового Вісника» вміщено статю на ту-ж таки улюблену тему: «Коли Ізраїль тріумфує». Від першого й до останнього рядка—це суцільний, нічим не прихований вовкоїдський антисемітизм.

> — «Жидівські проблеми», — заявляє автор своєї статті, — це хороба слабих і покалічених націй. Жидівське «питання» на Україні, — це хвоя національний сором».
>
> «Здорові нації «жидівські питання» не знають. Зваражадим жидівства є підо з глузду решти людства і провокатори брехня «погромоненти» і «антисемітизму», — своєрідне інтелігентське табу на ділову заяву його жидівство проявляє проробити свої «інтереси».
>
> «В Трансильванії «осверинцли» сидять... і ціла Европа чує войни світового жидівства. А чому-ж ніхто не протестує проти того, що в київській лаврі, найстарішій святині східно-европейського християнства, вже кілька років сидить «совєтський жидівський інвалідів» (?) і жидівський «...ський сад» і то — сидять так жидо інвалідів з братами, представниками тієї... (?) що їх в мі Наркомосвіти, а в ВУАН не можуть знайтися викрутити (Рух в залі).

Ось такі настрої, ось таке справжнє обличчя українського націоналізму, його ідеологи виявлені до того-ж в журналі науки (?) і літератури (?). І ось ще, в доповіді [illegible] публіка, що мріє якому утворити на Україні своє дрібно-буржуазне політичне [illegible] ... деякої частини українських інтелігентів [illegible] ... ставлення до академика Ефремова [illegible] ... ній «представника» української [illegible] ... ідеї, української культури. Ми [illegible] ... дякому добре поміркувати над тим, в [illegible] ... по дорозі.

Підсумки листопадового пленуму ЦК ВКП(б) та завдання КП(б)У

(Продовження докладу т. Косіора).

...міжнародної культурою ставить перед собою гнилу мету ...інших націй — насаджує буржуазне ін... Наш Союз Радянських Республік ...будується на на добровільній одиці націй, ...(як про це кричать російські шовіністи з ...українські Донщини), а на вільному співробіт...ництві націй, вільному розвиткові кожної націо...нальної культури.

Мені доводилось одна товариш перекладав їх ...ворожу балачку між ним і академіком Єфре...мовим. Балачка ця була горда та вона горда. Цей товариш висловив жаль з приводу того, що акад. Єфремов не брав участи в громадському житті. На це Єфремов відповів: Не ж, можна мені брати участь в громадському житті, коли у нас немає ніякої свободи, коли мені не дають з своєї руки. Товариш вому...ковідповів: Даруйте, у нас 96% людності говорить рідною мовою, якою ніколи не говорили, цілком відсіло й гостро критикує ізоляцію радянської влади. «В тому то й річ, — акад. Єфремов, — звідтіля тому, що 4% кончить. Решта 96 говорять не те що треба».

Я гадаю, товариші, що в цих кількох словах весь прогноз акад. Єфремова і взагалі тієї групи української буржуазної інтелігенції, що його підтримує.

Антисемітизм—прапор контрреволюції

Відкриту ще один момент, що характеризує націоналістичні настрої гайдайства, дрібної буржуазії міста і частину нашої інтелігенції. Мова йде про антисемітизм. Не випадково, що з виникненням класової боротьби на політичне досить значне проявлення антисемітизму, зокрема у нас на Україні.

Антисемітизм це політичний прапор, за допомогою якого контрреволюційні елементи намагаються мобілізувати відстані, маси в нашій країні розвалити радянську владу і реставрувати владу буржуазії. Я доводив собі наведені вище факти із літератури українських шовіністів.

«Літературно-Науковий Вісник» (видається у Львові) це сила творів, проникнутих справжнім волосатим антисемітизмом. Ось, наприклад, вірш поета Левченка, що його прислячено процесові над убивцею Петлюри—Шварцбардом. Закінчується він такими словами:

А коли буревій заколоче,
Гроза ой повстань, коли знов Схід—
Не забудь, моя нація, чуєш?
Що в лице наплюває тобі жид.

В одному з останніх номерів того ж таки «Літературно-Наукового Вісника» надруковано статті на ту ж улюблену тему: «Коли їдеїзм тріумфує». Від першого до останнього рядка—геть чисто, чічки не прикритий, зоологічний антисемітизм.

«Жидівські проблеми», — закінчує автор свої статті—це хороба слабих і покалічених націй. Жидівське «питання» на Україні—це наш національний сором.

«Здорові нації, жидівських питань не знають. Знаряддям жидівства є віра в глупоту решти людства і провокаційна брехня «погромництва» і «антисемітизму», — своєрідне інтелігентське табу, за димовою завісою якого жидівство продовжує проробляти свої «інтереси»...

«У Трансильванії «оскверняли» синагогу і ціла Европа чує войнів світового жидівства. А тому ж ніхто не протестує проти того, що в Київській лаврі найстаршій святині сліпо-европейського християнства вже кілька років сидить «союз жидівських інвалідів» (?) і жидівський «дитячий салон». І то—сидить так міцно (поруч з братами представниками тихонівської церкви), що їх ані нарком освіти, ані ВУАН звідтіля не можуть викурити» (Рух в залі).

Такі настрої, таке дійсне лице українського націоналізму, його ідеологів, виявлене до того ж у журналі науки (!?) і літератури (!?). І ось ця, вибачте на слові, публіка, що мріє знов утворити на Україні своє дрібнобуржуазне потрошне царство, у деякої частини українських інтелігентів, яка тепер так туго виявляє своє негативне відношення до академіка Єфремова, є справжній «представник» української національної ідеї, української культури. Ми рекомендуємо декому помірковати добре над тим, з ким їм по дорозі.

Об'єднати письменницькі кадри навколо завдань будівництва української радянської культури

Ці настрої характеристичні переважно для верхівки, для вершків нашої української інтелігенції, для буржуазної її частини. Переважна, величезна більшість української інтелігенції безумовно з нами і за нас, проти Донцових, Єфремових та «їм з ними». Ми бачили ці широкі кадри української інтелігенції разом з нами і на практичній роботі в справі соціалістичного будівництва.

Але я не можу не відзначити, що в наших письменницьких кадрах спостерігаються деякі шкодливі настрої. Наприклад, аполітизм письменника, мовляв, це є сторонній спостерігач,—що бачить, те й записує. Чи треба повторювати на партконференції, що в літературі, як і на інших ділянках ідеологічної надбудови відбивається й не може не відбиватись та класова боротьба, що відбувається в країні?

Все це складніше, ніж у царині одвертої політичної боротьби, тут допускати спрощення шкідливо, але й художня література являє продукт окремих клас та класових прошарувань і служить певним класовим інтересам.

Молодим письменницьким кадрам ми повинні утворити максимально сприятливу обстановку, вчасно їм допомагати, вчасно виправляти. Адже наші письменники в більшості своїй тільки тепер формуються, це молодь, що потребує гарного керівництва, уваги, товариського підходу. Є в нас критичний журнал «Критика», завдання якого до цього вчиться. Особливо нашим письменникам комуністам треба ближче підійти до журналу, щоб краще, чіткіше виконувати свої обов'язки членів партії в царині літературної роботи.

Ми мало допомагаємо нашим письменникам що-до зв'язку їх з організованим робітничим класом. Тут слово за профспілками. Ми повинні ці письменницькі кадри об'єднати навколо завдань будівництва нашої української радянської культури.

Спроби наших ворогів засуджені на невдачу

В силку з завданнями правильного практичного розв'язання національного питання я хочу зупинитися ще на одному моменті. Наші вороги прекрасно розуміють, що мінь пролетарської диктатури полягає в нашому умінні сполучати з одного боку—певний централізм обкладання кусиль всіх радянських республік тим, що справа стосується загального розвитку нашого господарства і підвалини обороноздатності нашої країни і з другого боку—необхідний вільний розвиток окремих республік, розвиток самодіяльности всіх трудящих мас, всіх націй, що входять до складу Радянського Союзу. Значити цей централізм—виконує підривати пролетарську диктатуру, послабити свої сили перед лицем ворога.

Звідси й ця точка бьють наші вороги. Вони висувають всякі теорії про те, що Союз ніби обкладисто залежує Україну, що Комуністична партія України є ніби інше, як московське представництво. З федеративним, з русським шовінізмом в будь-якій формі ніби не зекладисто, партія боролася й рішуче боротиметься. Той хто бере перетрушувати лінії партії, дискредитувати інтереси окремих націй, той матиме по руках. Не менше рішуче ми самі по руках і тим хто намагатиметься підривати єдність Союзу, розкидати робітників і селян окремих республік, послабити господарську й військову міць нашого Союзу. Єдність Союзу ніяк не заважає в якомусь окремо розвиткові України і всього Радянського Союзу.

Товариші розвивають соціалістичне будівництво, будуючи свою українську пролетарську культуру, ми не можемо, звичайно, пройти повз ті факти, що характеризують напруженість міжнародньої обстановки. Ми є свідки активного готування капіталістичного світу до наступу на Радянський Союз. Куди перш за все цілить закордонна буржуазія спрямувати свій удар? Ясно, що цей центральний пункт є Україна. І також ясно звідси, чому міжнародня буржуазія в боротьбі з нами взяла ставку на Польщу, а Польща й собі робить ставку на петлюрівщину, на ворожі нам українські націоналістичні елементи закордоном. Останні ж зникаються в деяких елементами в нашому Союзі, зникаються в гайдайством. Такі ланки єдиного ланцюгу. Я кажу, що в момент, коли я усіею потрохи стоїть питання про наступ закордонної буржуазії на країну рад, ми маємо право вимагати від кожного громадянина нашої республіки чіткої й одвертої позиції.

Становище нашої країни вимагає ясного й певного відношення до диктатури пролетаріату, бо в момент воєнної небезпеки не може бути жодних загадь.

Нехай ті, хто загадується, подумають, нехай подивляться, який розвиток національної культури несе закордонна буржуазія. Ми бачили, як Польща у Львові здійснювала прадіди самоврядування націй. Всякими привілеями слід пам'ятати, коли вони не хочуть, щоб так розв'язували національне питання, як це було в Польщі, то треба покінчити з усіма загадками і разом з нами працювати не на страх, а на совість.

Про КПЗУ

І вкотре кілька слів про КПЗУ. Історія розвалу КПЗУ, крадіжкотрупа розчистів Вальковського-Турянського, так добре відомих. Ми кулько тяжко не дістали повний цікавий до кунгу—вільному так званої IX конференції КПЗУ, тобто кращих моментів—трупів Вальковського-Турянського.

Як конференція ухвалила розпустити свою партію і увійти одиноко до теперішньої тобто єдиної КПЗУ, і ось умирання, вони кинули свої «мандати».

Перш ніж, звичайно відкинуть... ...в бік центру сектовий розкол... ...ції—Москви і політики, що її провалив ЦК ВКП(б) і Комінтерн. Навіть про уходи сказали свою сили. Далі говоритися про дві щоміжки. Нарешті-таки вони викрали і українські комісії. Серед його керівників тут не знайдете Хвильового й інші імена. Але характерно, що про шумський вони у своєму «маніфесті» згадали «слабдин».

Загалом в 56 сторінок, з сторінки приписчого поклепу, а все решта, як до остаточної—це є суцільний наклеп та лайки на адресу КПЗУ, ЦК, на адресу комуністичної партії Росії. Чекуючи вони нас в усіх... ...ємо... ...ємо... ...ємо

Питання врожайности на обговорення з'їзду Рад

До ЦВК АМСРР та всіх Окружних Виконавчих Комітетів.

Центральний Виконавчий Комітет Союзу РСР ухвалив постанову про те, щоб протягом наступного пятирічча підвищити врожайність у Союзі не менш як на 30—35%.

Щоб виконати поставлене завдання, намічене всебічно посилити заходи, щоб:

1) збільшити виробництво чистосортного насіння та насіння трав;

2) забезпечити очистку селянського засіву матеріялу, поширивши зерноочисні пункти та збільшивши постачання селянству відповідних машин;

3) збільшити постачання сільсько-господарських машин та посилити використання тих машин та тракторів, що вже є, зокрема, щоб цілком використати прокатні пункти;

4) поширити виробництво і вживання мінерального угноєння, а також посилити вживання ріжного угноєння, що є або його можна виготувати в селянському господарстві.

5) прискорити землеустрій та забезпечити дальший широкий розвиток громадського обробітку землі, травосіяння, приборів врожаю, розведення худоби;

6) розвинути агрономічну сітку земельних органів, кооперації, а також сільської та колективної агрономії;

7) всебічно поширити серед селянства сільськогосподарські знання;

8) максимально посилити всі заходи до реконструкції сільського господарства (як от: ліквідації толочного трипілля та запровадження травопільних сівозмін, до громадського засіву толок кормовими травами, запровадження правильних громадських сівозмін з посухостійкими й цінними товаровими культурами в посушливих районах то-що).

Проте, здійснити всі зазначені завдання й досягти поставленої мети—підвищити врожайність на 35%—можна тільки за найактивнішої участи всього селянства.

Тому треба, щоб основна маса бідняцьких та середняцьких господарств протягом найближчих років засвоїла всі найпростіші, приступні їм агрикультурні заходи, що можуть забезпечити підвищення врожайности протягом короткого часу та без вкладання великих додаткових коштів, як от: засів чистосортним насінням, сортування насіння, рядкові засіви, винищення бур'янів, шкідників та зони, рання оранка на зяб та лущіння стерні, ранній підйом парів чистих та з травами, всебічне посилення вживання ріжних угноєнь, поширення засіву трав та засівів інших кормових рослин, поліпшення годівлі та утримання худоби, усуспільнення ріжних моментів виробництва, коли з меншою витратою коштів і праці можна поліпшити господарювання й підвищити врожайність.

Надаючи величезної ваги успіхові весняної засівної кампанії 1929 р., президія ВУЦВК'у пропонує обов'язково поставити на всіх окружних і районних з'їздах рад питання про весняну засівну кампанію та підвищення врожайности не в загальному розрізі, а відповідно до практичних обставин кожної округи, району, села.

Щоб завдання—підвищити врожайність—виконала вся селянська маса в найлучших селах, як-найшвидше популяризувати постанову ЦВК СРСР про підвищення врожайности, відповідні постанови уряду УСРР, досягнення найближчих досвідних станцій і планів завдання земельних органів.

Разом з тим, треба також ставити на обговорення широких селянських мас на всіх з'їздах рад — [illegible]сорочних зборах проект постанови ВУЦВК'у — «Про встановлення найменших агрикультурних вимог до установ, організацій та окремих господарств, що користуються з землі сільсько-господарського призначення», що його надіслав до вас Наркомзем'справ (18-XII 1928 р., ч. 36/6) на виконання постанови ЦВК СРСР. Зазначеному законові ВУЦВК надає великого значіння, зважаючи, що запровадження його за підтримкою основних бідняцьких та середняцьких мас селянства забезпечить здійснення поставлених завдань в галузі підвищення врожайности протягом короткого часу.

Ось чому треба не тільки широко популяризувати проект цього закону, а й щоб поділовому практично обговорило його саме селянство, внесло до нього поправки та доповнення і в звязку з цим, закон відповідав би місцевим обставинам.

Голова Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету ПЕТРОВСЬКИЙ.
Голова Ради Народніх Комісарів В. ЧУБАР.
За Секретаря Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету
В. ПОЛЯКОВ.

Десятиріччя органів міліції на Україні

Свято робітничо-селянської міліції повинно набути широкого громадського характеру.—Аероплан «Червоний міліціонер України».—Нагороди найвидатнішим робітникам міліції.—Поліпшення побутових умов міліціонерів.

5 лютого цього року минає десять років як було видано декрет про організацію робітничо-селянської міліції на Україні, щоб відзначити десятирічний ювілей робітничо-селянської міліції президія ВУЦВК призначила спеціяльну комісію під головуванням тов. Боянгола. Вчора на засіданні цієї комісії обговорювалося плян проведення святкування. Комісія вирішила, що за час ювілейного святкування міліції треба вважати два дні: напередодні ювілею і день ювілею. Свято відбуватиметься спочатку на місцях, а потім в центрі разом із столичною міліцією. До святкування десятиріччя міліції видається спеціяльний ювілейний бюлетень НКВаусправ, де буде міститись короткий огляд історії та досягнень міліції УСРР за десять років.

Щоб відзначити ювілей міліції, передбачається оголосити амнестію для колишніх робітників міліції, що їх, за постановою судів за певні категорії злочинів, позбавлено права служити в органах міліції.

Крім цього на зібранні робітників міліції кошти намічено побудувати аероплан «Червоний міліціонер України», та передати його військовому відомству в день святкування десятиріччя міліції. **Найвидатнішим робітникам міліції буде видано ордени трудового Червоного прапору, бойову зброю від імени ВУЦВК, речові нагороди та почесні ювілейні значки.** Передбачено видати також грошову ювілейну допомогу колишнім робітникам міліції—інвалідам, що потерпіли під час виконання службових обов'язків, а також нагороду родинам тих колишніх робітників міліції, що загинули.

Комісія визнала за потрібне широко відзначити в місцевій та центральній пресі роль і значіння десятирічної роботи міліції. Ще перед святкуванням десятиріччя міліції відбудеться звітна кампанія серед трудящих мас по містах і по селах, де буде висвітлено роль і значіння міліції.

Підчас святкування буде проведено стрілецькі змагання між окружними міліціями для встановлення першенства по УСРР. За першенство буде видано перехідний приз.

Комісія надреслила низку практичних заходів, щоб поліпшити матеріяльний стан міліції. **Ставиться питання про видання декрету про державне страхування життя робітників міліції, про встановлення скорочуваної процентної надвишки до зарплати за кожного повного числа років і про встановлення [illegible]сійного забезпечення.**

На місцях утворюється спеціяльні [illegible] з представників міліції, профспілок [illegible] міських рад т. ін. для обслідування [illegible] робітників, їхніх житлових умов, щоб [illegible] було забезпечити робітників міліції [illegible] ми, влаштувати їдальні, поліпшити [illegible] умундирування, поліпшити службові [illegible] то-що.

Крім цього, святкування ювілею [illegible] на місцях відзначити організацією [illegible] кріттям клубів та червоних куттів [illegible] влаштуванням виставок про досягнення міліції за десять років, проведення урочистих засідань міських рад, організацією [illegible] організацією конкурса на кращого міліціонера т. ін.

Основним гаслом десятиріччя міліції УСРР повинно бути: **готовність робітничо-селянської міліції до оборони радянського Союзу та зміцнення звязку її з пролетарськими масами.**

Всі накреслені заходи що до відзначення десятиріччя ювілею міліції буде подано на остаточне затвердження президії ВУЦВК.

Лист ВУЦВК до Окрвиконкомів

З нагоди десятиріччя ювілею робітничо-селянської міліції ВУЦВК звернувся до всіх окрвиконкомів з листом, де пропонує звернути максимум уваги на проведення цього свята на місцях. Щоб ще більше підвести авторитет міліції та утворити як найсприятливіші умови для удосконалення її роботи, окрвиконкоми повинні надати цьому святкуванню характеру не тільки чисто відомчого, але й громадсько-політичного. Окрвиконкоми повинні взяти на себе керівництво святкуванням та утворити окружні комісії на місцях. В своєму листі ВУЦВК підкреслює, що окрвиконкоми взяли належних заходів до поліпшення матеріяльного та побутового стану міліції.

Кіно-фільма про роботу міліції

До дня святкування десятиріччя ювілею міліції передбачається зробити лінку кінофільму—хроніку, що характеризувала б побут, роботу та досягнення міліції.

Більше уваги роботі сільських т-в взаємодопомоги

Уряд накреслив де-які практичні заходи до розвитку і зміцнення сільських т-в взаємодопомоги. Все ж не вважаючи на те, що ще в червні минулого року видано постанову в цьому напрямку, райвиконкоми і сільради ще не виконали цієї постанови. Крім того, деякі місцеві адміністративні органи втручаються до операційної роботи СТВ: відбирають у них землю, майно та с.-г. реквізит.

Отже, щоб успішніше могли працювати селянські т-ва взаємодопомоги, на засадах широкої громадськости та зміцнення своєї матеріяльної бази, президія ВУЦВК запропонувала всім окрвиконкомам, райвиконкомам і сільським радам збільшити свою увагу на роботу сільських т-в взаємодопомоги.

Президія ВУЦВК дала також директиви на місця, щоб райвиконкоми, сільські, селищні ради та адміністративні органи не втручалися ні в якому разі в операційно-господарську роботу СТВ.

Другий пленум Харк'вської Окрпрофради

Вчора о 6 год. вечора в колонній залі ВУЦВК відкрився другий пленум Харківської окрпрофради VIII скликання.

Пленум заслухає доклад про підсумки VIII всесоюзного і IV всеукраїнського з'їздів профсоюзів, про хід кампанії перевиборів рад та про попередні підсумки кампанії переслідання колугод.

Нарада службовців радустанов

Укрпром союзу радгоспслужбовців скликає на 30-е січня першу всеукраїнську нараду службовців адміністративно-радянської групи для обговорення кількох важливих питань. Це стосується справі поліпшення стану радапарату. Нарада має заслухати доклад про українського радянського апарату, про чергові завдання секції адміністративно-радянських службовців то-що. Також буде скликано аналогічну нараду службовців наків-підсумкової групи, що заслухає доклад Наркомпусправ про чергові завдання.

Перекваліфікація 6 тисяч безробітних

ЦК боротьби з безробіттям організує в Харкові, Одесі, Києві та Дніпропетровському спеціяльні курси для перекваліфікації 6 тисяч безробітних. Безробітні перекваліфіковуватимуться на робітників - будівельників—десятників, арматурників, каменярів то-що. Союз радторгслужбовців має думку—частину місць на цих курсах виділити для безробітних членів його союзу.

Організація охорони здоров'я підлітків

З 22 до 25 січня при Наркомздоров'ї міститься Всеукраїнська нарада в справі охорони здоров'я підлітків. Серед інших питань оздоровлення підлітків нарада розгляне доклад інституту гігієни та патології праці про вивчення професійних шкідливостей у праці підлітків.

На нараду викликається інспекторів охорони здоров'я підлітків в промислових округ, а також представників комсомолу та інших національних у цій справі організацій.

Мобілізація внутрішньо-промислових резервів

Перед промисловістю стоять величезні завдання, що від їх використання залежить в значній мірі розвиток промисловости і, зокрема, розгортання її капітальних робіт, не лише 25—29 р., а й ближчих років. Справа йде не лише про вимоги виконання мільйонних завдань збільшення виробництва, а передусім, місних у царині зниження собівартости продукції, впорядкування питань праці і підвищення дисципліни її, загального поліпшення усієї діяльности всіх кілець промисловости. Вільки зниження собівартости при максимальному запровадженні раціоналізації, забезпечення потрібно нагромадження в промисловості, дасть змогу перевести ту величезну програму індустріяльного будівництва, що її накреслено на 1925—29 рік. З другого боку, тільки остаточне переведення господарського розрахунку на підприємствах і загальне одорвоювання тільки роботи забезпечить ті великі вимоги, що їх поставлено перед промисловістю в галузі зниження собівартости (по республіканській, мінимум пр-сті на 8%).

Одним із засобів мобілізації внутрішньо-промислових сил з метою забезпечення переведення накресленої програми капітальних робіт є одорвоювання фінансової діяльности і використання усіх тих залежних резервів та внутрішніх ресурсів, що їх вона (промисловість) безмежно має і досі не використовувала лише через недостатню увагу до цього і невпорядкованість ріжних сторін діяльности. Досить вказати на те, що грошові засоби трестів замість швидкого руху в обігові часто-густо роками лежать нерухомо. Південмашгрест, напр., має реалізувати в 1928—29 р. на 2,5 міл. крб. зайвих матеріялів, що лише тягають на його балансі мертвим тягарем. Величезні суми не реалізуються і вони не йдуть знов до обігу тільки тому, що в деяких трестах невчасно, з неприпустимим запізненням, оформлюється остаточні розрахунки, відповідні на рекламації то-що. Документообігу не раціоналізовано, його загальмовано і вже не одно закупує тримати завантаженими сотні тисяч карб., що їх промисловість могла доцільніш обернути на інші потреби. Без усякої потреби часто-густо мільйонні суми лежать на складах трестів у непотрібно великій кількості несподіваних готових виробів і т. ін.

ВРНГ дала рішучу директиву всій промисловості мобілізувати всі внутрішні її ресурси. Перед нею поставлено завдання в найкоротший термін перевірити плани заготівель і переглянути лишки матеріяльних запасів, головно, допоміжних матеріялів, щоб можна було їх далі нагромадженим коштом поліпшеного та економічного використання їх; терміново реалізувати усі непотрібні підприємствам зайві матеріяли, перевірити всю дебіторську заборгованість і вжити рішучих заходів до одержання нового покриття термінової заборгованости і т. інш.

Надзвичайно цікаві і показові перші, попередні поки що, наслідки цієї роботи, в республіканській промисловості України, що доводять які рівнячи великі недоцільно-зайвозавантажені суми можна звільнити в ній і обернути на інші потреби промисловости. Вилучено (ще раз підкреслюю, що дані попередні, але, мабуть їх буде в дальшому уточнено в напрямку визначення ще більших додаткових ресурсів, а не зменшення наведених цифрів), наприклад, що в УТУМ можливо доцільніше використати коло 1,3 міл. крб., що лежать у нього в зайвому запасному устаткованні (коло 300 т. крб.), зайвих матеріяльних запасах (100 т. крб.), зайвих запасах готових виробів (коло 700 т. крб.), відкритих рахунках (понад 200 т. крб.), і т. ін. Не менші суми недоцільно завантажено і в Текстильтресті, де можливо, безболісно для виробництва і з користю для впорядкування роботи трестів, зменшити на 160 тис. крб. незавершене виробництво, на 350 тис. крб. допоміжні матеріяли, на 250 тис. крб. дебіторів, покупців і т. інш. Ще більші можливості в галузі мобілізації внутрішніх ресурсів виявлено в Укрсільгосптресті, а саме коло 2,3 міл. крб. зайво завантажених у запасах сировини і основних та допоміжних матеріялів, в незакінченому виробництві, запасах готових виробів і дебіторах (в балансовій оцінці реальна цінність можливо менша). Ми ще не маємо остаточних даних по всіх трестах, але вже й тепер можна сказати, що назвати перша глибока спроба впорядкувати матеріяльно-фінансове господарство республіканської і місцевої промисловости України дасть можливість звільнити і дальше використати на справу індустріялізації понад 10 міл. крб. Тим важливіше це обмежувати, так би мовити, надання кампанійного характеру цій справі, а присвятити на протязі довшого часу спеціяльну увагу всіх кілець промисловости, щоб знайти дальші можливості раціоналізації, отже здешевлення промисловости господарства.

Ці дані досягнення важливі не самі собою, а особливо тим, що вони створюють передумови до одержання нових кількісних досягнень. Мобілізація внутрішніх ресурсів та виявлення і використання всіх залежних резервів промисловости спричинить до забезпечення накресленого плану капітального будівництва і тим самим до перевлення тих великих темпів просту промислової продукції, що їх планується досягти в 1928—29 р. і найближчі роки, а для [illegible] завдань в галузі мобілізації внутрішніх ресурсів треба поставити під [illegible] контроль.

МИК. ШРАГ.

Роля науки й техніки в нашому господарському будівництві

Промова т. В. Я. Чубаря на Всеукраїнському з'їзді робітників-винахідників

Гальма винахідницької роботи

Товариші! Вітаю 1-й Всеукраїнський З'їзд робітників-винахідників від імени Центрального Комітету Комуністичної Партії (більшовиків) України і Робітничо-Селянського уряду України. З перших же слів свого вітання мені доводиться в порядкові самокритики визнати, що ми трохи припізнилися з тією роботою, що її треба було провести в галузі розвитку винахідництва. Я говорю це не на те, щоб перепроситись у вас і через вас у всіх винахідників нашої країни. Я кажу це цілком свідомий того, що в нашій найактивнішій, найнапруженішій господарській роботі ми не змогли вділити належної уваги під справі. Ми не змогли віддати досить уваги і процесів ми в той період не так багато звертали уваги. Вся увага була зосереджена на кількісному відбудуванні нашої промисловости, сільського господарства та інших галузей нашого господарства, а також на тому, щоб підтримати нашу науку й техніку, хоча б і на низькому рівні.

Те нове, що його висувало життя, що виростало в бурхливої творчої діяльности пролетарських мас у революційному будівництві у відбудовному періоді—не знаходило в повсякденній роботі наших органів такого відгуку, якого треба б було йому знайти.

Ви, товариші, добре знаєте й почуваєте в своїй роботі, що не завжди гуманні й постанови наших організацій та установ перетворюються в життя належним чином. Є ще багато тяганини, зустрічається ще бюрократичний підхід до нової, живої, здорової творчости. У справі здійснення винаходів у нас також були бюрократизм і тяганина. Це не можна віднести за рахунок нашої злої волі. Це в значній мірі доводиться віднести й за рахунок того, що в нас ще дуже низький той загальний культурний рівень, на якому базується робота усіх наших організацій та установ і через який ми часто не дістаємо тієї ефективности від нашої роботи, яка потрібна.

Великий винахідник, що знайшов спосіб успішно розвязати те чи інше господарче завдання, повинен оборонити свій проект, обстоювати свою думку, свое досягнення, перебороючи величезні труднощі. І це не тільки через те, що комусь не вподобався його винахід. Навпаки, буває навіть й так, що він і вподобався, і визнаний, але доводиться цю нову думку, це нове досягнення здійснювати з великими зусиллями. Так буває через те, що це нове досягнення доводиться просувати в умовах, коли наша всяка установа і всяка організація мають тисячі чергових завдань. І ось, товариші, дозвольте мені перейти від цих хиб в розвиткові винахідництва, від цих труднощів, які гальмують здоровий розвиток творчої винахідницької роботи, до характеристики тих завдань, що їх партія й радянська влада ставлять перед собою.

Особливі шляхи радянської науки й техніки

Наше завдання полягає в тому, щоб якомога швидче використати революційну творчу енергію мільйонів трудящих, не тільки для того, щоб подолати всі наші господарчі труднощі й розвиватися технічно, а й для того щоб соціялістично перебудувати світ.

Одночасно з розвязанням технічних завдань, нам треба розвязувати й політичні завдання, завдання спеціяльні, завдання перебудування нашої країни на нових соціялістичних засадах. Це вимагає того, щоб науку й техніку було поставлено на службу цим основним завданням.

Кажуть, що і за капіталізму наука й техніка служать поступові людства. Але це неправда. Всі балачки про аполітичність науки й техніки в капіталістичному світі є тільки реклама. На ділі ж там наука й техніка цілком поставлені на службу магнатам капіталу.

Тільки радянська влада, тільки диктатура пролетаріяту утворює умови, коли трудящі можуть дійсно поставити працю науки й техніки на користь людству, можуть забезпечити використання досягнень науки й техніки в інтересах трудящого людства. Тільки за умов диктатури пролетаріяту, тільки нам, хто вирвався в того єдиного цілого, що становило капіталістичний світ, тільки нам, що будують соціялізм на шостій частині земної кулі—наука й техніка можуть і мусять працювати на піднесення добробуту людства, бо ми будуємо поступ людства на творчій самодіяльності вільних пролетарів. У нас наука й техніка ідуть зовсім іншими, новими шляхами. Ці шляхи відкрив нам Великий Жовтень.

Досягнення науки сполучити з творчою самодіяльністю пролетарських мас

Тепер у науці й техніці ми вже маємо величезні досягнення, на які ми спираємося в нашій роботі, особливо в нашому господарчому будівництві. Окремі досягнення наших наукових установ та окремих наукових діячів, особливо в царині хемії та електротехніки, не дуже відстали від досягнень капіталістичних країн. Наші професори Іпатьєв і Йофе зробили ряд таких відкритів у хемії та фізиці, що викликали великий інтерес у цілому світі. Але чи можемо ми задовольнятися цими окремими досягненнями? Ні, не можемо! В нашому соціялістичному будівництві ми не можемо обмежуватися суто науковими відкриттями, які не виходять за коло наших наукових діячів.

Успішне розвязання завдань нашого соціялістичного будівництва вимагає масової роботи в галузі відкрить, масового підтягання до відкрить учених та до досягнень науки й техніки людей виробничої праці, промислових робітників та передових селян. Нам треба, щоб найвищі досягнення науки сполучалися з тими, часом дрібними, розпорошеними відкриттями, що виникають завдяки творчій самодіяльності пролетарських мас. Тільки таке об'єднання може рушити наше господарство на вищий технічний рівень.

В цьому тепер наше основне завдання. Ми на цих шляхах нам довелося переборювати великі труднощі, нам довелося переборювати шалений опір капіталістичного оточення, ми їх подолали, але значною мірою завдяки їм, ми, може, не зробили всього того, що повинні були зробити. Нашу роботу гальмує спадщина старого: інертність та некультурність затримують наш рух уперед, вони тиснуть на нас. Та всетаки, під проводом комуністичної партії ми успішно розвиваємо своє прямування вперед до наміченої мети в усій повсякденній роботі. Мета наших прямувань—поставити на службу трудящих науку й техніку. У своїй повсякденній важкій напруженій роботі ми прагнемо досягнути цієї мети, і ми її досягнемо.

Ми не прагнемо до війни, але й не можемо закривати очі на те, що зріст нашого технічного знання, наших досягнень в науці та техніці нам доведеться почасти повернути й для цілей збільшення нашої обороноспроможности. Ми не пацифісти. Ми знаємо, що за лицемірством буржуазного пацифізму криється шалене готування до нових імперіялістичних різаний. Ми одверто говоримо, що ми маємо бути напоготові до війни, через те, що ми, може, будемо змушені воювати. Нам треба знайти шляхи та способи боронити завоювання Жовтня, боронити наше будівництво соціялізму від нападу на нас капіталістичного світу, що всі досягнення науки й техніки намагається використати для нового поневолення трудящих однієї шостої частини земної кулі, які вирвалися з ланцюгів загального ладу капіталістичного визиску не можемо розмежувати досягнення чистої науки від наших практичних завдань. Ми мусимо створити обстановку, коли перше-ліпше найпростіше відкриття або винахід були б широко застосовані. Ми повинні добитись того, щоб люди, що стали вже на шлях удосконалення, на шлях свідомого, вмілого використання всього, що попало в руки, щоб ці люди в нашій повсякденній роботі запалювали творчу ініціятиву, розбуджували творчу активність тих широких мас, що їх оточують. Адже, нам в нашому господарському будівництві треба не тільки надогнати, а й випередити технічно-економічний розвиток капіталістичних країн, що мають за своїми плечами сотні років розвитку науки й техніки. Ще до 1917 р. В. І. Ленін про це казав так:

> «Ми мусимо революцію зробити для того, щоб знаходити мільйони трудящих з-під капіталізму й забезпечити цим трудящим розгорнути таку ж творчу самодіяльність, таку ж масову згуртовану працю просування у всіх напрямах вперед, щоб не тільки надогнати, а й випередити ті капіталістичні країни, які через історичні обставини випередили нас російську імперію, випередили в галузі нагромадження матеріяльних ресурсів, в галузі нагромадження знуково знань».

Зв'язати економічний рівень країни з її високим політичним рівнем

Увесь досвід нашого господарського будівництва протягом 11-ти років існування радянської влади показав, що нам треба переводити в боротьбі з капіталістичним оточенням, що нам треба випередити його економічний розвиток.

Коли ми хочемо зберегти своє право в радянській державі на соціялістичне перебудування життя, коли ми хочемо повести за собою мільйони народів гноблених націй,—то ми повинні це зробити. Ми повинні економічно перегнати капіталістичні країни, щоб зв'язати економічний рівень нашої країни з її високим політичним рівнем, вести за собою трудящих цілого світу вперед у справі перебудування людського суспільства на нових засадах.

Ми ставимо собі це завдання не через то, що ми фантазери, а через те, що вся наука про розвиток людського суспільства показує, що це є єдиний правильний шлях для врятування людства від взаємного знищення, від чи що світових воєн, від постійних катастроф, викликаних від нерациональної побудови суспільних взаємин. Це ми твердо знаємо—і на службу цьому основному завданню ми повинні поставити всі свої сили та можливості. Ми повинні так організувати, так об'єднати наші сили й можливості, щоб ніщо моєї шкідництва.

Винахідництво—на перше місце, винахідники й маси—всеобщну підтримку

З погляду економіки в період реконструкції нашого господарства, в період раціоналізації нашого виробництва, справу робітничого винахідництва, справу прогресивних відкрить в галузі техніки нашого господарства треба більше висувати на одно з перших місць у нашій увазі, ніж це було протягом 11-ти років існування радянської влади. Не вина радянської влади, не вина комуністичної партії, що протягом минулих 11-х років робітниче винахідництво не висували на чільне місце, на якому належить бути цій величезній проблемі. Висувати його на чільне місце гальмували наші труднощі, наша скрута, наші матеріяльні злидні. Але тепер, коли ми подолали перешкоди, що тягли нас назад, на проблему залеже собі одно з чільних місць. В цій царині завдання реконструкції нашого господарства, завдання раціоналізації виробництва, завдання дійсного проведення режиму ощадности в тому, щоб на основі відкрить в царині природничих наук (в законах механіки, фізики то-що) в найменшою витратою сил досягти найбільших наслідків на першій лінії лінії нашого господарського будівництва. Адже саме на основі цих відкрить базується розвиток нашого машинобудівництва, верстатобудівництва, раціонального використання наших сил і матеріяльних ресурсів то-що.

З цього погляду комуністична партія й радянська влада в майбутній період більше віддаватимуть уваги винахідництву й забезпечать сприятливіші обставини для його розвитку.

Проте, для нас, комуністів, важливо не тільки те, щоб створити кращі обставини для розвитку цієї справи, важливо не тільки забезпечити цю справу матеріяльними ресурсами, а й колосальну вагу має й організаційний бік цієї справи. Нам важливо, щоб енергія наших винахідників вилилася в такі організаційні форми, через які можна було б найлегшим найкраще, найповніше використання тих матеріяльних ресурсів, які може виділити на цю мету радянська держава за теперешніх обставин.

Тут ми, до кожної нашої установи, до кожної нашої громадської організації повинні підходити з вимогою, щоб кращою організацією забезпечити максимальне використання наших можливостей, наших коштів, які ми тепер можемо на це викрадати.

Даний всеукраїнський з'їзд робітників винахідників має дати сильний товчок у справі мобілізації уваги всіх наших установ та громадських організацій до просування винахідництва на одно з перших місць у нашій повсякденній роботі. Від самих винахідників залежить тепер те, скільки успішно далі вони переборюватимуть бюрократизм, тяганину та бездушність у справі здійснення своїх винаходів. Вони повинні поставити тепер перед собою це завдання, розвязання якого має бути новим ступнем до нових завдань.

Дозвольте ж від імени ЦК КП(б)У та від імени уряду України висловити побажання, щоб робота вашого першого Всеукраїнського з'їзду дала свій наслідок, якого нам треба добитися на даній стадії нашого господарчого розвитку, в даний період форсованого подолання наших труднощів у справі реконструкції нашого господарства, у справі підведення вищої технічної бази, у справі прищеплення технічного знання в широкі маси та пробудження творчої енергії мільйонів трудящих з більшим успіхом, ніж це було досі. І дозвольте побажати вам успіху в розвязанні тих питань, що стоять на порядку денному нашого з'їзду.

Разом з тим дозвольте через вас, як представників усього винахідницького світу звернутися до всієї маси наших винахідників і до всіх наших партійних, професійних і громадських організацій з палким закликом до виконання тих колосальних завдань, що їх поставив перед нами XV з'їзд партії в директивах про п'ятирічний план господарського будівництва. Ці велетенські завдання випливають з усієї міжнародньої обстанови Союзу. Треба, щоб вже виконанням цих завдань, що поклав на нас історія, поправжували кадри найсвертніших людей, втягуючи до цієї справи нові й нові мільйони трудящих. Треба, щоб винахідницька маса в епоху розгортання своєї творчої роботи дістала підтримку своїх посередників від комного передового пролетаря, від кожної пролетарської організації. Треба, щоб швидше здійснення винаходів, що вже є, допомогло нам подолати й зсунути ті труднощі й хиби, що ми потрапляємо на фронті господарського будівництва.

Дозвольте закінчити своє вітання побажанням далі розгорнути винахідництво праці, побажанням того, що далі ця справа потрапляла на широке чутливе відношення, щоб вона зростала, міцніла і давала плодотворні наслідки на твердій матеріяльній і організаційній базі. Дозвольте побажати вашому з'їздові успішно опрацювати й розв'язати ті питання, що допоможуть нам, представникам радянської влади і керівникам партійної роботи подолати всі труднощі й зсунути хиби, що давали й затримували розвиток здорового творчого робітничого винахідництва—цієї дійсно революційної пролетарської справи. (Оплески).

Закрився всеукраїнський з'їзд винахідників

Дискусії на доклад т. Сухомлина про роботу ВРНГ в справі допомоги винахідникам знову підкреслили, що не зважаючи на директиви і накази вищих органів, болячки винахідницького життя ще досить значні і серйозні.

— Українське бюро допомоги винахідникам не налагоджало до цього часу «змички» з винахідниками. Взагалі, керівництво роботою на місцях було недостатнім: ВРНГ також несе частку загальної вини господарників, бо вона мало звертала увагу на те, як господарники ставляться до винахідників.

— Сприятливих умов для роботи винахідників не утворено, а ВРНГ не примушує трести змінити своє відношення до винахідників. Так, напр., до цього часу трапляються випадки, коли на підприємствах відсоплюють видачу премії за винаходи, економлять на фонді преміювання винахідників, а «зекономлені» кошти повертають трестові, як прибуток. Така «економія» на фонді допомоги винахідникам неприпустима.

* *

І т. Сухомлин у своєму прикінцевому слові вгодився в тім, що незнакомствання фонду преміювання неприпустиме. ВРНГ вживає заходів, щоб цей фонд відновити повнотою.

— Безумовно, винахідники мають рацію, коли скаржаться на господарників,—казав т. Сухомлин,—але разом з тим слід визнати, що і самі винахідники часто-густо несуть вину за ті ненормальні взаємини, що утворилися. Так, представники винахідників беруть участь в експертних комісіях; треба було активніше в них працювати.

— Неправильні обвинувачення ВРНГ, що вона не звертала уваги на допомогу винахідникам: ВРНГ видала чимало роспоряджень посилити допомогу винахідникам і утворити для них такі умови, що сприяли б продуктивній роботі.

* *

Велику увагу з'їзд присвятив докладові проф. Ландкофа про патентне законодавство і про реформу патентного права.

— Одне те, що зараз ставиться питання про реформу патентного права, яскраво свідчить, що справа з патентуванням в нас не стоїть на належній височині, — каже докладач. Реальна наука і практика знають три системи патентування: повірочно-дослідча система — це така система, коли бюро в справах винаходів приймаючи заявку на патент, провадить перевірку того, що дійсно заявник є винахідником, а також випробує самий винахід, виявляє його економічну й технічну ефективність, новизну та інш.

Друга система — явочна; за цією системою досить зробити заявку про винахід, бюро тільки визначає приблизну новизну винаходу та корисність його, патент видається заявникові, а коли виявиться, що є інший претендент на цей винахід, то цей новий претендент може довести своє право тільки на суді.

Нарешті, третя система — це мішана, в якій з'єднаються принципи обох систем.

— До цього часу у нас вживалася система повірочно-дослідча. Ця система дуже складна, а тому вона викликала велику тяганину. Досить сказати, що за 3 роки до комітету в справах винаходів було подано 22.023 заявок, а патентів було видано тільки 3.655. Решта заявок частково відхилена, а значна більшість їх ще до цього часу не розглянена.

Коли ж взяти цифри реалізації винаходів (видача патента ще не визначає реалізації винаходу), то побачимо, що вони складають тільки 1—2% від загального числа поданих заявок.

— Новий проект патентного закона передбачає ввести систему заявок, себ-то патент видається заявникові, в правом дійсного винахідника.

Детального випробування винаходу не робиться, а коли при приблизному випробуванні виявиться недоцільність винаходу, або що вказана його, то заявникові відмовляється в патенті. Коли ж цього не буде виявлено, то про винахід оголошується, а винахідникові через 3 місяці видається патент.

* *

Гора, після 5-денної роботи, з'їзд закрився. В своїх постановах з'їзд вказав роботу УАРНІН за задовольняючу; в головних промислових центрах ухвалено утворити філії і районні філії для більшого охоплення винахідників.

Обрано новий склад правління українського об'єднання винахідників. До правління увійшли представники окремих великих міст та центральних організацій, а саме—т.т. Пульман (ВРНГ), Ратур (НКРС), Плаксунов (ВУРНС), Волкан (Харків), Мисенко (зав. «Серп і Молот»), Кучевко та Щепченко (Дніпропетровськ).

Після закриття постанов та виборів Всеукраїнський з'їзд винахідників закрився.

Г. А.

Підсумки листопадового пленуму ЦК ВКП(б) та завдання КП(б)У

З доповіді Генерального Секретаря ЦК КП(б)У тов. С. В. Косіора на 14-й окрпартконференції Київщини

Індустріялізація країни та соціялістична реконструкція сільського господарства

Дозвольте передати вам від імени Центрального Комітету Комуністичної Партії більшовиків України палкий комуністичний привіт (оплески)

Товариші, питання, обговорювані на пленумах ЦК КП(б)У та ЦК ВКП(б), вже детально висвітлено, як у численних докладах, так і в пресі. Тому, я вважаю за можливе на ряді питань, які стояли на пленумі, лишитися коротенько й в той же час зачепити деякі інші питання, що випливають із постанов пленумів.

Володимир Ілліч говорив про те, що лійся й єдина база соціялізму є велика промисловість, збудована на основі найновішої техніки, на базі електрифікації. Тільки розвиток власної великої промисловости, власного машинобудування, дасть незалежність від чужоземного капіталу, застрахує нас на випадок воєнних дій і дозволить у великому масштабі розвивати соціялістичне будівництво.

14-й з'їзд нашої партії, формулюючи завдання в царині індустріялізації країни підкреслив потребу «перевести економічне будівництво під таким поглядом, щоб СРСР з країни, яка завозить машини й устаткування, обернути на країну, яка виробляє машини й устаткування, щоб таким чином СРСР в обстановці капіталістичного оточення ні в якому разі не міг обернутися на економічний додаток капіталістичного світового господарства, а являв би собою самостійну економічну одиницю, що буде по соціялістичному, ядатну, завдяки своїм економічному зростанню, правити за могутній засіб революціонізування робітників усіх країн та пригноблених колоніяльних і напівколоніяльних народів».

Але не тільки міркування воєнного лиштають нам потребу всебічного розвитку індустрії і, перш за все, великої промисловости. Ми будуємо соціялізм в обстановці дрібнотоварного господарства. Переробити його, перебудувати на соціялістичній основі можна не силою, а систематичною роботою, за допомогою важкої індустрії.

Зміцнюючи спілку робітничої класи з селянством, ми на конкретних фактах практичної роботи маємо довести селянинові, дрібнотоварному продуцентові, що наш соціялістичний спосіб господарювати кращий і корисніший не тільки для робітничої класи, а й для селянства. Не реорганізувавши сільського господарства і не досягши тут будь яких вирішальних успіхів, ми не зможемо забезпечити розвитку соціялістичного будівництва в нашій країні. Але, вона річ, розв'язання таких великих завдань в галузі переробки, перебудування на основі соціялістичних засадах всього сільського господарства вельми близько зв'язане з темпом зростання великої важкої індустрії. Що швидше ми хочемо просунутись вперед, зміцнювати базу соціялізму в нашій країні, то швидше ми мусимо розвивати нашу велику промисловість.

Зупинившись далі на наших досягненнях протягом останнього періоду в промисловості й сільському господарстві, т. Косіор відзначив, що, поруч безумовного просунення вперед в галузі соціялістичного будівництва, ми особливо в минулому господарському році мали ряд серйозних кризових явищ.

— Коли уважливо проаналізувати ці кризові явища, то доводиться сказати, що основна причина їх коренитьcя в недосить швидкому розвиткові сільського господарства, в повному відставанні його (особливо зернового його сектору) від зростання нашої промисловости.

Таким чином, дальший розвиток промисловости, індустріялізація країни впирається в розвиток сільського господарства. На базі величезних досягнень, що в останніми роками дістали тепер можливість щільно й ширше приступити до розв'язання корінного питання нашого соціялістичного будівництва—до перебудови нашого сільського господарства.

З гостренням класової боротьби

Товариші, посилення соціялістичного наступу на всіх ділянках нашого будівництва не може не викликати опору капіталістичних елементів — ненависти та гатьби. Наш соціялістичний сектор зростає значно, не зрівнянно швидше від капіталістичних елементів, завдяки додаті нові позиції. Але зостався абсолютний зріст капіталістичних елементів, хоча що ще є Той, хто думає, що використовуючи капіталістичних ненависть, йде рівно, легко, без запаятої боротьби,—глибоко помиляється.

Ленін, говорячи про диктатуру пролетаріяту, указував що «Диктатура пролетаріяту не є закінчення класової боротьби, а є продовження її в нових формах. Диктатура пролетаріяту є класова боротьба пролетаріяту, що перемогла і взяла до своїх рук політичну владу, проти переможеної, але не знищеної, буржуазії, що не зникла, не перестала ставити опір, проти буржуазії що посилила свій опір» (див. т. XVI стор. 240 241).

Не треба також забувати, що посилення активности наших чужоземних ворогів у значній мірі окриляє контр-революційні елементи серед країни. Між ними є взаємна звичка.

І ось вся ця обстановка, все дрібно буржуазне оточення посилення класової боротьби, посилення труднощів на даному етапі не може не відбитися на окремих найбільш нетвердих елементах нашої партії, не може не викликати серед них певного вагання. Протов. Фрунзіна та його помилки ви всі знаєте.

Я хочу навести вам другий свіжіший приклад. Мова йде про лист одного комуніста Маслія, адресований тов. Петровському. Цей комуніст у своєму листі розвиваючи ряд думок, належних Фрунзіну, у своїх висновках пішов значно далі Фрунзіна. В листі Маслія ви знайдете й обвинувачення партії в неправильній політиці на селі, що призвела, мовляв, до зубоження селянства, і «авторитетну» заяву про те, що селянство в цілому не є наш, а в гатьмом — проти нас.

Те, що гатьмі проти нас і намагаються посилити свій вплив,—це безперечно. Але ні в якій мірі не відповідає дійсності заява, що основна маса селянства проти нас.

Сільське господарство — на шлях колективізації

Праві утиськники пробують потверджати, ніби виправильну політику партії на селі повдаваннями на теперішній стан сільського господарства. Ці товариші вважають, що ми маємо деградацію занепад сільського господарства і для доказу своїх поглядів користуються з даних про стан сільського господарства в 1924 році, зовсім спускаючи з ока, що в цьому році ми мимо недорід.

Тов. Косіор доводить безпідставність балачок про деградацію.

— Ми в царині активної політики лишилися до передвоєнного рівня. Наше сільське господарство хоч і дуже повільно, але все таки посувається вперед.

Ми повинні лінія так, щоб боротьба, яку ми ведемо з гатьмом, вилилася чимсь не вгадано по середнику.

При цьому треба сам'ятати, що основна, чого нам треба вимогатися це корінної реконструкції сільського господарства на соціялістичних засадах. Перезвичайна індивідуальних селянських господарств на усуспільнені колективні форми господарювання є той шлях, що приведе до правильного вирішення зернової проблеми та соціялістичної реконструкції всього сільського господарства.

Отже, які основні завдання повстають перед нами? Вся наша робота по цьому проходити під знаком двох основних гасел: з одного боку,— під гаслом соціялістичної реконструкції сільського господарства, перевелення його на нову технічну базу, на чесні кооперування та колективізації, під гаслом піднесення індивідуальних селянських господарств, і з другого боку, — під гаслом дальшого зростання важкої промисловости, особливо тієї, що виробляє засоби виробництва, форсованого розвитку металургії (чавун, сталь). Найсерйозніщу увагу в царині промисловості ми повинні звернути на зниження собівартости та з розведення семигодинного робочого дня.

Питання культурного будівництва

Товариші, в найтіснішому зв'язку з величезним завданням в царині індустріялізації та соціялістичної реконструкції сільського господарства, є питання культурного будівництва. Для того щоб успішно просуватися вперед, треба підняти на чим раз вищий ступінь культурний рівень робітничої класи та селянства. Для цього мало. Ми повинні ще ширше розвивати всі царини науки, поглядати в всі галузі, в максимальній мірі використати досягнення науки як в інтересах промисловости, так і сільського господарства.

Так само ми повинні напружити всі зусилля для того, щоб найближчими роками підготувати кадри класової інтелігенції, кваліфікованих робітників в робітничо-селянському складі. Колишні кадри фахівців повинні до кінця потреб, тим можливі, оскільки цілком ясно, що соціялізувати на всі 100% ставлення інтелігенції ми не можемо.

Нам доводиться ще багато попрацювати над тим, щоб найшвидше вирішити кваліфікованими кадрами радянських фахівців.

Поруч цього особливо гостро поставлено питання про підвищення культурного робітників, яких у нас мало, дуже мало. Що ширше розвивається соціялістичне будівництво, то потреба у висококваліфікованих наукових кадрах дедалі більш зростає.

Робітнича класа повинна довести, що вона вміє посувати вперед науку значно швидше, ніж це було досі. Молоді радянські вчені повинні свою наукову кваліфікацію здобувати значно швидше від старих фахівців. Тому робіт- кад підготовкою нових молодих наукових кадрів треба розпочати, щоб там не було й ніякого швидшим темпом.

Ви знаєте товариші що цього року ми мали нагоду в деяких кадрами старих фахівців. Кому доводилося мати діло в роботі з фахівцями, той напевне, чув від деяких із них заяви що ніби ми, комуністи, шахтинською справою завдали вдару тому спеціялістичному, яке так добре налагодилося з фахівцями.

Річ, звичайно, не в цьому, основне в тому що шахтинська справа збіглася, так можуть з розгортанням нашого соціялістичного будівництва, з посиленням наступу на капіталістичні елементи. Це визначного часу значіннуючі, спеціяльні кадри працювали на наших фабриках та заводах, сумлінно їх відбудовували а в душі думали й сподівалися, що кінець кінцем наша країна, наша партія переродиться в близьких їхньому серцю капіталістичний лад дичане завдяки цінні (тобто фахівців) роботі своєї нову базу. Ось говорили ці нині невізомі в своїх сподіваннях. Нам його досить шкідливого пропарування кадру фахівців.

Проте я вважаю що ми можемо добитися й добиємося того, що основні кадри старих фахівців організуємо навколо наших робітників, зсимілюємо переконаємо їх у потребі спільно працювати на користь соціялістичного будівництва.

Ті ж, хто не тільки не відмовився від, із нашій але спробує вести роботу так, щоб ці наші здійснити, доставить належну відсіч.

Уяр низація й завдання КП(б)У

Переходжу до питань будівництва української радянської культури. Я вважаю за потрібне загострити ці питання, бо розвиток української культури, посилення темпу українізації не є вузько практична справа, ізольована від наших основних завдань, а є один із складових елементів соціялістичного будівництва. Саме під цим поглядом розглядає партія питання українізації. Чому наша партія стоїть на максимальний розвиток української культури? Тому, що будувати соціялізм, це значить культурно підносити, практично до соціялістичного будівництва втягати робітників і селян, тому, що в нас половина робітників в Україні, (правда деяка частина з них русифікована), переважна більшість селян, і українці, а значить форми української радянської культури найкраще забезпечують політичне й культурне піднесення основної маси селянства і робітничої класи.

Ми твердо проводимо лінію партії на розвиток української культури. Наша партія й робітнича класа є проводирем та організатором української пролетарської держави. Це значить, що партія й пролетаріят керують і відповідають за все соціялістичне будівництво України, в тому числі й за культурне будівництво. Посилити в ньому участь керівництво партії та робітничої класи,—це наше першорядне завдання.

Я думаю, що тепер основне гасло яке ми повинні викинути—це запровадження українізації, мови до зжитку.

Товариші, для будівництва української культури нам потрібні не тільки українські письменники, а й українські інженери, техніки й т. і. А їх у нас поки що ще дуже мало. Ми й на цій ділянці нашої роботи не можемо і не повинні відставати.

Безперечно, товариші, що ми до цього часу в царині будівництва української радянської культури та українізації мимо серйозні зрушення.

Фундамент закладено добрий, міцний. І тепер на базі наших досягнень треба значно швидче прямувати вперед.

Українську радянську культуру—в робітничі маси

Ми в самій робітничій класі спостерігаємо такі процеси, що цілком потверджують правильність лінії партії в царині будівництва української радянської культури. Процес опанування української мови, української культури охоплює дедалі більші маси робітничої класи, і ще дуже важливо відзначити — робітників основних пролетарських центрів (Донбас), де особливо сильна була русифікація. Це потверджується численними фактами.

Проте мені здається що вже тепер наш партійний професійний апарат, особливо останній, не дуже відстати від цього процесу українізації що тягається.

Ті обставини що тягнуть українізації, зокрема колет сильно арсенал в найкращих показчиків важливости широкої бази для подальшого розгортання українізації. Ось, наприклад, місяць тому на Краматорській місцеву газету перевели на українську мову.

Де-які соціялістичні настрої товариші національоналіста побоювання за тиражі, а насправді він не тільки не зменшився, але збільшився на 4.000 екз.

Факти, що я їх навів, говорять про те, що величезні можливості, які є у нас в частині поглиблення української мови, української культури в робітничу масу, в значній мірі ще не використовуються. Нам треба сильними зусиллями зомогтися в цій роботі якщо більших наслідків, ніж досі.

Особливу увагу треба звернути на виховання нового покоління — українізацію нашої молоді.

За нещадну боротьбу з шовінізмом

Двоє слів про соціяльне коріння націоналізму, шовінізму. Соціяльне коріння націоналізму та націоналістичних настроїв — це гатьмі на селі, дрібна буржуазія та буржуазія в місті. Їх ідеологи — буржуазна інтелігенція. Звідси зрозуміло, що посилення активности цих соціяльних сил тягне за собою посилення націоналістичних настроїв. Націоналізм плодить складовою частиною до зброєнну тієї зброї, в якої користуються наші класові вороги.

Наша партія провадить величезну роботу в справі інтернаціонального виховання робітників та селян, на правильне розв'язання національної справи на Україні. В обстановці посилення класово-ворожих дій гатьмі та непмана цю роботу треба підсилити, обмінюючи нещадну боротьбу ідеологам націоналізму, зокрема, що порешкодженням нам провадити правильну національну політику.

Великодержавний шовінізм має соціяльне коріння в непманському, дрібно буржуазному та міщанському оточенню міста і в решітках старого руського чиновництва. Що ж до частини руської інтелігенції, спеціяльно, що робить на Україні, гадаю, що не помилюсь, коли скажу, що і вони в значній своїй частині щиро ставляться до українізації.

Нам треба посилити притягнення на наш бік у справі українізації дуже потрібних нам кадрів російської інтелігенції, російських спеціялістів. Це ставить перед собою, з одного боку поширення пояснювальної роботи нашої партії, профспілки серед кадрів російської інтелігенції, серед спеціялістів, а з другого треба уважливіше ставитися до всяких проявів великодержавного шовінізму, давати йому найгрубу, систематичну й рішучу відсіч.

На дальшій українського націоналізму ми насамперед потрапляємо на зволоїчення націоналізм українського гатьмі в тій частині інтелігенції, що на'ємна з ним.

Ніколи ще протягом усієї історії зростання української культури і загострення її в масі не відбувалося таким широким масштабом, як тепер. На ділі ж між нами та деякими елементами української інтелігенції, особливо її верхівки є певні, коли так делікатно висловитись, непорозуміння.

Чому? Може тому, що ці частини інтелігенції вважає, що ми працюємо в галузі розвитку української культури надто повільно?

Не можна не відкидати безперечні досягнення. Я сказав, що справа тут, звичайно, не в темпі українізації, а в соціяльно класовому характері тієї держави, тієї української культури, яку ми будуємо.

І зносин не випадково симпатії окремих представників по націоналістичному настроєм частини інтелігенції тягнуться за кордон у їх наших ворогів, туди, де зосередилися решта українського контр-революційного руху.

Ви знаєте про такого ідеолога українського націоналізму—Донцова. Може, навіть вірніше було сказати ідеолога українського фашизму. Я вже його для прикладу через те, що він Донцов вказодить собі деяких послідовників тут.

Донцов мріє про сильну націю, яка не тільки проковтатиме, а й глобатиме інші національності.

Оцінка української контр-революції, що знайшла притулок закордоном, зокрема сумне минуле, невдалу спробу здійснити свої заходи, будують усякі теорії про те, що ніби в ґрунтовних цей української буржуазної держави і селянство (читай гатьмі), до якої частини «селянства» в Донцова.

Вони мріють про те, щоб відірвати основну селянську масу від пролетаріяту, відбити селянство під провід гатьмі верхівки, перетворити з капіталістичне річище розвитку. Вони чудово знають, що в цьому сценарію шляху розвитку селянства бути не може. І справді знають, що Україна за теперішніх обставин може розвиватись або по лінії диктатури пролетаріяту, де господар є робітнича класа, що спільно з бідняком й середняком перетворює економіку країни будує свою культуру, керує всім політичним, економічним і культурним будівництвом країни, або Україна буде на боці великої чужоземної буржуазії, керуючою колонією. Інших шляхів немає.

Вони сміливо вибирають другий шлях можливо його балачками про селянство про селянську демократію. Мріям цих людей про не на владу гатьмі на Україні, не суджено здійснитись. Радянська Україна в ході ростиме й міцнітиме здійснюючи в боротьбі спілці з іншими радянськими республіками справу соціялістичного будівництва.

Але повернімось до визначення—що таке нація.

Товариші, що зростання нації (робітники і селяни), розвитки культури, ін-

ЦК ВКП(б) та завдання КП(б)У

Косіора на XIV окружній партконференції Київщини

Об'єднати письменницькі кадри навколо завдань будівництва української радянської культури

Ці настрої характеристичні переважно для України, для першого нашої української інтелігенції, для буржуазної її частини. Переважна величезна більшість української інтелігенції, безперечно, а вони й за нас, проти нашої обрежевіку і так, що з нами. Ми ще чуємо голос українського інтелігента-мала — учителя, наприклад, інженера, агронома, не кажучи вже про досить широкі кадри, насамперед, тих, що належать до середнього покоління письменників. Це — своєї справі соціалістичного будівництва. Ми бачили ці широкі кадри української інтелігенції перед нами і на практичній ділі соціалістичним будівництвом.

Це я не можу не зазначити, що серед наших письменницьких кадрів помітні деякі коливі настрої. Приміром, атмосфера письменників, можливо—це сторонній спостерігач, що бачить, те й залишує. Чи треба повторювати на партконференції, що в літературі, як і в наших галузях ідеологічної надбудови, позначається, та й не може не позначатися, класова боротьба, що точиться в країні? Все це сказане, ніж на полі відверної політичної боротьби. Тут допускати спрощення шкідливо, але й художня література є продукт окремих класів та класових прошарків і служить певним класовим інтересам. Не розуміти цього — значить робити серйозну помилку, що спричиняється до помилок в творчості деяких письменників, які звуть себе робітниками і селянськими та намагаються вірно служити справі соціалізму. Нещодавно в одному з журналів я прочитав твір одного української письменниці. Твір написано в формі листа до подруги і в ньому описується, як сидить сама письменниця біля Невського, думає про щастя, що ось незабаром готовий буде Дніпрельстан і вона перше всю місцевість, і беруть її гірка думи про життя селянства. Закінчує письменниця свій твір такими словами:

«Тут на хаткі, якось не вірнеться, чи була революція, чи ні. І можна вона відбилася на осві тільки тими облігаціями, лежачою хліба, самообкладаннями, прокльонами».

Ось як уявляє собі ця письменниця нашу революцію на 11-му році радянської влади.

Молодим письменницьким кадрам ми повинні створити максимально сприятливу обстановку, власне їм допомогати, власне покращити. Адже письменники наші здебільшого тепер тільки формуються, це — молодь, що потребує доброго прогнозу, уваги, товариського нагляду. Є в нас критичний журнал «Критика», його завдання в цьому й полягають. Та, на жаль, ми що не маємо такого кадру критиків-партійців, що присвятили б себе літературі, стежили б за культурним і політичним розвитком письменника, спрямовували б його роботу, вказували б на помилки, та виховували в нашому дусі. Тут у нас велика прогалина. Особливо нашим письменникам-комуністам треба ближче підійти до журналу, щоб краще і чіткіше виконувати свої обов'язки члена партії на ділянці літературної роботи. Слід також відзначити дуже шкідливу, в галузі літературно-критичній, роботу наших великих газет. Ми самі повинні допомогти молодим кадрам пролетарських та селянських письменників виявити помилкові, хибні настрої, ми повинні допомогти їм учитися виробляти собі чіткі політичні погляди, ми мало допомагаємо нашим письменникам вмиватися з організованим робітничим класом. Тут слово за профспілками. Ми мусимо ці письменницькі кадри об'єднати навколо завдань будівництва нашої української радянської культури.

Спроби наших ворогів засуджено на невдачу

В нашому їх нападниками правильно практично вирішити національне питання, я хочу спинитися ще на одному моменті. Наші вороги чудесно розуміють, що сила пролетарської диктатури—в великому union'ові спільчати, з одного боку, певних центрами, об'єднання всіх усіх радянських республік тим, де справа ходить про загальний розвиток нашого господарства та зміцнення обороноспроможності нашої країни, і, з другого боку,—це всебічний, вільний розвиток окремих республік, розвиток самодіяльности всіх трудящих мас усіх націй, що входять до Радянського Союзу. Порушити цей центральний значить підірвати пролетарську диктатуру, посьобити свої сили перед лицем ворога. В основі як раз точку б'ють наші вороги. Вони висувають всякі теорії про те, що Союз ніби то економічно експлуатує Україну, що Комуністична Партія України є не що інше, як «московське представництво». Причому, звичайно, вони вимагають, що от, мовляв, Москва повинна вводить на рівень права України на державні, широчі інтереси української культури, а КП(б)У не дає та й не може дати в цьому відсіч. Те, що бюрократи—старі чиновники, часом з попугаю наших товаришів, допускаються багатьох злоякостинь—це факт. Але ж ясно, що ці окремі факти не визначають ні лінії партії в національному питанні, які мають Республіки в Союзі. З бюрократами, з русським шовінізмом, якої б форми він не приймав, партія боротиметься і рішуче боротиметься. Той, хто намагатиме нам зазнавати правильні взаємини, хто перекручуватиме лінію партії, бюрократично уноситиме інтереси окремих націй, той дістане по руках. Та не менш рішуче дамо ми по руках і тим, хто пробуватиме підірвати єдність Союзу, внести розбрат серед робітників і селян республік, посьобити господарську і воєнну міць нашого Союзу. Єдність Союзу як ніяк не шкодить, а навпаки—сприяє розвитку України та й цілком Радянського Союзу до вигодних своєї робітники і селяни ніколи не могли б дійти на владу Петлюри чи гетьмана, під п'ятою німецького, польського, або французького імперіалізму.

Розвиваючи соціалістичне будівництво, будуючи свою українську пролетарську культуру, ми не можемо лишень помовчати ті факти, що характеризують напруженість міжнародної ситуації. Ми—сила активного готування капіталістичною системою наступу на Радянський Союз. Куди в першу чергу наміряється буржуазія спрямувати свій удар? Ясно, що цим центральним пунктом є Україна.

І так само ясно видно, чому міжнародна буржуазія в боротьбі з нами зняла ставку на Польщу, а Польща, своєю чергою, ставить ставку на петлюрівщину, на ворожі нам українські націоналістичні елементи за кордоном. Останні ж спілкують з деякими елементами в нашому Союзі, спілкують в гнилістю. Ось такі ланки єдиного ланцюга. Я гадаю, що в момент, коли на найгостріше стоїть питання про наступ закордонної буржуазії на країну рад, ми маємо право від кожного громадянина нашої республіки вимагати чіткої й надверної позиції. Тут не може бути абсолютно ніяких недомовок.

Ось тут, в цієї трибуни вітав конференцію академік Академії Наук академік Кортак-Чернуржівський. Гарне привітання, правильно сказано і про соціалістичне будівництво і про радянську владу і інше. Але ж я гадаю, що серед ви і самим академіком серед себе хоч би трохи повести боротьбу з примиренством (сміх). Там, товариші, примиренство особливо шкідливе. Ми бачимо в Академії, в одного боку, таких людей, як Єфремов, що спілкують з націоналістами, які перебувають на службі у поляків і підтримують Польщу проти нас, а, з другого боку, людей, що хоч і з нами, але йдуть на угодівство, щоб зберігти добрі взаємини з Єфремовим та його однодумцями.

Становище нашої країни вимагає від кожного ясно і визначено ставитися до диктатури пролетаріату, бо в момент воєнної небезпеки не може бути жодних хитань. Що раніше настане край цим хитанням, колишаннями, то краще.

Нехай ті, що хитаються, подумають, нехай глянуть який розвиток національної культури нас закордонна буржуазія. Ми бачили, як Польща у Львові здійснювала принципи самоврядування націй. Грушевський виступив у пресі проти такого «національного самоврядування», такого «розвитку української культури». Треба, друге, раз на залізці прозуміти, що виходити країну від таких речей, як львівський погром можна тільки зміцненням радянської влади, безумовною і повною її підтримкою. Всяким примиренцям треба пам'ятати: якщо вони не полічать, щоб національне питання розв'язувалося так, як це було в Польщі, то треба покласти край всяким хитанням і вкупі з нами працювати не за страх, а за совість.

Про КПЗУ

І нарешті, кілька слів про КПЗУ. Історію розгону КПЗУ, зрадництво групи ренегатів Васильєва-Туринського всі ви знаєте. Ми точно такий дістали досить цікавий документ—відому так званої у конференції КПЗУ, тобто простіше сказати,—групи Васильєва-Туринського.

На конференції уявляли роспустити свою партію та йшли цілком до нинішньої, тоб-то самої КПЗУ. І ось, кінцеве, вони залишили свої «надії». Я гадаю, що нова такого гнійного документу ніяк неможна пройти. Щоб не утруднити вашої уваги читанням цього документу, викладу на 26 сторінках, я коротко почну його зміст. В першу чергу, вказано, починаються поклонов в бік центру світової революції Москви та подяки, яку проголосив ЦК КП(б)У і Комінтерн. Далі мовиться про свої помилки. Виявити вони зазнали і «радикальні помилки». Причім його керівників виходить на тут Хвильового й інші ймення. Але ж неможна, що про помилки цих в чому значить вказані найгірше.

Далі мовиться про свої помилки, які полягають в тому, що вони, мовляв, не розуміли, що «Україна є частиною Радянського Союзу, що Україна є частиною Радянського Союзу, що Україна є частиною Радянського Союзу, що

Підсумки листопадового пленуму ЦК ВКП(б) та завдання КП(б)У

Продовження докладу т. Косіора

Та всі розмови Маслія про середняка, виявлялися, є лише так би мовити передмова до основного питання, яке його «гнетило».

«Це—питання про глитая. Глитай у нас вчуває, як ворог пролетарської держави, як паразит, як вампкуватч. Кожний заможний селянин, якщо він має найману силу—глитай, небезпечний елемент. Але як же тоді назвати концесіонера? У нас їх багато. Вони вимагають робітника, бо також, як і глитай, мають прибуткову цінність. Адже працюють на їхніх підприємствах наші робітники? Працюють. Працюють тому, що їх охороняє радянський закон. Так чому-ж і глитай не може мати у себе в сільському господарстві найманої сили? Мені здається, що продукція глитая значно більша для нас, ніж продукція американського концесіонера Гаммера. Адже Гаммера у нас вважають не дуже великим ворогом, як вживаємося є ним і подібними до нього, а з глитаєм—ніяк. Щоб швидше простувати до соціалізму, ми повинні розвивати важку індустрію, поширювати наші господарські плани, збільшувати вкладання у промисловість, працювати по-господарському, за висок. І для глитая цей вих потрібний. Ми повинні і що-до глитая застосовувати таку-ж політику, як і до концесіонера. Характеристика—«глитай»—теж має свої негативні риси серед заможного селянства—треба її усувати».

Сказано, як бачите, все досить виразно. Але, бажаючи підкріпити свої докази на оборону глитая, Маслій нічого більше переповіданого на взяшпов, як посилатися на концесіонерів. Але концесіонерів можна по пальцях перелічити. А що до робітників, то і глитай може-ж їх наймати, за умови дозволяння радянських законів. Річ, очевидно, не в цьому. Маслій обстоює щось більше, щоб не «обрахлять» глитая, дати йому змогу вільно розвиватися, себ-то по суті дати йому підлоту волю. Цей лист від першого до останнього рядка дає підловите уявлення про те, куди хилиться правий ухил. Перед вами наочна ілюстрація доживчого правого ухилу. Ми повинні, товариші, мобілізувати всю нашу партію, щоб дати рішучу відсіч правому ухилові у всіх його проявах.

Пленум ЦК вказав, що на данному етапі основна метода боротьби з правим ухилом—це боротьба ідеологічна. Правий ухил ще не оформувався, не організувався в угруповання, у фракцію. Та ми не застрахувані від подальшого розвитку і оформлення правого ухилу, і щоб цього не було, треба розгорнути широку пояснювальну роботу, ідейно озброїти партію, щоб кожний партієць навчився розпізнавати правий ухил, за які б гасла він не ховався.

Два слова про відбиття правого ухилу в національному питанні у нас на Україні. Окремі товариші, зокрема і у вас у Київі, дотримуються того погляду, що український націоналізм—це правий ухил, а великодержавний—це «лівий», або що на Україні вияв правого ухилу буде, головно, у формі українського націоналізму. Розшифруйте цей посилд і ви матимете таке: через те, що партія висунула гасло—головний зокрема на правий ухил, то отже треба головний зосоиь спрямувати на українській націоналізм. Чи правильний цей посилд? Звісно, ні! Обидва націоналізми—і український, і великодержавний—мають правий характер. Обидва ведуть партію на шлях постраних ворожих елементам, обидва йдуть зрозра з лінією партії. Ходи їх в них по до цього не мав «перевага», а обоєм ми повинні нещадно боротися. Глибоко помиляється той, хто гадає, що боротьбу з російським великодержавним націоналізмом тепер можна послабити. Нічого сказано!

Я хочу підкреслити ще один момент із галуни середнятцького життя,—це справа про вплив на партії «середняцтва» і середняцтвом. У нас по деяких організаціях бувае так—для інших самостійних селян виходило, а ось якщо справа стосується самого середняка, а такого бачу, тоді вже, даруйте,—не підрив «проводу». Проти так званого «проводу» виступати неможна, розповдати про якість цього «проводу»—неможна. Це вже матимете, відкрив радійних основ. Я гадаю, в такими досить попереднями вказками треба рішуче боротися. Вперто, можна як вінм виконувати групотвиди, балаганщину, кліквацтвіна методи боротьби, вспіхнуть пояснювальну роботу над особистим дискредитуванням. За такі «методи» боротьби,—а вони в нас, на жаль, ще зустрічаються—треба бити по руках. Але треба також раз на назавжди покласти до свідомости організацій, що «проводи» не є непогрішними, що можна, треба і треба критикувати спільна вказівки. Ті, що протлаштують, ескалаціями невдовзі були помні, що на такі критику відповідь на них не чіпатимемося. Справжнім сьогодні дійсні інші, а особливо відтак перевіряють чи не заміна партійних посадах,—заміна треба розгорнена дно моєї ширше.

* * *

Ідеологічні, товариші, що стоять в галузі індустріалізації країни, соціалістичної реконструкції сільського господарства—величезні. Щоб поборити труднощі, треба напружити всі зусилля і енергію партії і всіх трудящих.

Партія повинна показати вміння в найскладніших ростовчиків й селянськими масами, керуючи масами, вести їх за собою. Партія повинна і надалі вміцнювати єдність своїх рядів, свою організованість, підвести на вище вимогам і своєї партійних мас. Ось такі основні умови, щоб поборсти труднощі і успішно будувати соціалізм. Я певний, що в роботі над розв'язанням завдань, які стоять перед нами, увібовна сознавцьа буде — за нарешт. (Бурхливі оплески).

Постанова пленуму ЦК КП(б)У

на доклад „Про вугілля й метал“

Практичні завдання, що випливають з постанов X Всеукраїнського і XV Всесоюзного з'їзду партії про індустріалізацію країни, набувають виключно важливого значення в умовах України, що являє собою основну базу металургії та вугільної промисловости Союзу (70% виробки чавуну та 80% видобутку вугілля).

Відзначаючи величезні досягнення партії й робітничої класи в справі відбудовання металургійної й кам'яновугільної промисловости протягом останніх років (збільшення видобутку вугілля в Донбасі в 4½ рази та виробки чавуну в 19 раз), пленум все ж вважає, що ці досягнення жодною мірою не повинні затушковувати наявність ряду серйозних хиб у роботі цих галузей важкої індустрії.

Металургійна промисловість, незважаючи на всю її вагу для розвитку народнього господарства в цілому,—ще не досягла передвоєнного рівня (виробка чавуну в СРСР 1927—28 р. становила тільки 79% до 1913 р.), а видобуток вугілля, хоч і перевищив передвоєнний рівень, все ж значно ще відстає проти темпу розвитку важкої індустрії й потреб народнього господарства в цілому.

В той же час пленум вважає за потрібне підкреслити, що намітився дуже небезпечний розрив між виробкою старих та проходкою нових копалень, а також деяке відставання в реконструкції теперішніх і будуванні нових металургійних заводів.

За основні причини теперішнього тяжкого стану металургійної й кам'яновугільної промисловости пленум вважає:

а) Одночасно з недостатністю капіталовкладень, нерациональне використання й розподіл їх, непланованість і дорожнечу імпортного устаткування та ряд інших хиб, що спричинюють замінення й недостатню ефективність капітальних робіт.

б) Шкідницьку роботу контрреволюційних груп технічного персоналу, зливлену з зв'язку з шахтинською справою як у кам'яновугільній, так і в металургійній промисловості.

в) Безсилу постановку раціоналізаторських заходів та наявність ряду хиб у цій галузі, послаблення ініціятиви й адміністративного управління з боку адміністративно-технічного персоналу, недосить чітке керівництво цією справою з боку провідних господарських органів, підприємств і трестів.

г) Крім того, і в царині кам'яновугільної і в металургійній промисловості протягом останнього господарського року, на протязі ряду місяців спостерігається занепад трудової дисципліни, збільшення числа прогулів, послаблення керування виробництвом з боку адміністративно-технічного персоналу і поруч цього недостатня увага партійних і професійних організацій до питань виробництва, недосить активне втягнення широких робітничих мас і провідного активу до процесу раціоналізації виробництва та до піднесення трудової дисципліни й продуктивности праці, а також злину роботу робітничих кварт.

В наслідок усього цього, в минулому господарському році недовиконано виробчі плани видобутку вугілля—як по Донецькому, так і по Донгуглю,—була недовиконана чавуну по Донецькому та невиконано завдання в справі зменшення собівартости вугілля в обох трестах.

Пленум ЦК вказав, що в справі практичного здійснення завдань індустріалізації країни, на партію й пролетаріят України покладено підвищену відповідальність, що вимагає величезного напруження сил усієї української партократичної й робітничої класи.

У центрі уваги найближчої роботи партійних, професійних, господарських і комсомольських організацій повинно поставити завдання по тільки безумовного повного виконання виробничої програми, а й максимального перевиконання цієї програми видобутки чавуну та видобутку вугілля, обов'язкового виконання директив в галузі зменшення собівартости продукції, рішучого зрушення в галузі раціоналізації виробництва, підвищення трудової дисципліни на основу зростання та збільшення продуктивности праці відповідно до підвищення технічного рівня підприємств в наслідок раціоналізації й механізації.

Члени партії, комсомольці й актив профспілкових організацій мають вести перед в справі підвищення трудової дисципліни й удосконалення виробництва.

Щоб успішно виконати ці завдання, пленум вважає за потрібне здійснити такі основні заходи:

1) Констатуючи, що трести досі ще не мають твердих проєктів капітального будівництва на 1928—29 р., в той час, коли своєчасне затвердження контрольних цифр і плану фінансування є основою передумовою правильної організації, планомірного переведення, упорядкування й здешевлення будівництва, та що торік були випадки, коли затверджувальні програми майже останніми місяцями операційного року,—просити ЦК ВКП(б) дати відповідні директиви в цьому напрямі.

2) Зобов'язати правління Донвугілля й Пінденсталі та провідні органи підлеглих їм підприємств в інтересах прискорення дальшої реконструкції, вжити заходів до упорядкування й прискорення проектування капітального будівництва, не припускаючи в той же час починати нові роботи до затвердження відповідних проектів і кошторисів.

В планах капітальних робіт потрібно окремо передбачати питання спеціялізації окремих цехів та підприємств.

3) Щоб максимально збільшити продукційність діючих підприємств і зменшити собівартість продукції,—зобов'язати правління трестів і керівників підприємств, за широкого розгортання раціоналізації виробництва, увязати плани раціоналізації й механізації окремих дільниць і процесів виробництва з планами раціоналізації—як усього підприємства, так і даної галузи промисловости в цілому.

4) Відзначаючи невиконання директиви партії про 15% зниження вартости будівництва, зобов'язати всі провідні господарські органи вжити найрішучіших заходів до виконання цієї директиви.

Одночасно доручити Політбюрові поставити перед відповідними господарчими органами питання про потребу збільшити виробництво будівельних матеріялів та здешевити його.

5) Щоб зміцнити металевий голод та палевий дефіцит у країні, доручити Політбюрові організувати ряд заходів, які можуть забезпечити ощадливіше й раціональніше витрачання палива та металу, зокрема заміну високоякісного вугілля низькоякісним і місцевим паливом (торф) і металу другими, дешевшими матеріялами (чередниця, стекляк, лужки).

6) Враховуючи постійну недостачу кваліфікованої робочої сили та обумовлене нею частове зниження продуктивности праці, доручити Політбюрові підчас укладання колдоговорів по кам'яновугільній та металургійній промисловості поставити питання про підвищення заробітної плати певним групам кваліфікованих робітників, щоб притягти нові постійні кадри на найважчі роботи, які потребують великої кваліфікації.

Поруч цього в найкоротчий термін поліпшити постачання харчів Донбасові та великим промисловим центрам.

7) Зосередити основного капіталу гірничої та металургійної промисловости та зростання транспортному потребують від господарських та професійних організацій посилену увагу до справи нагляду за виконанням правил техніки безпеки на підприємствах і копальнях, своєчасного фінансування та розконтрольовання коштів і правильного їх використання за призначенням.

8) Щоб поліпшити роботу провідних господарських органів, підприємств та трестів, доручити відповідним партійним та професійним організаціям, що до кожного господарника знадобиться установити певні межі громадського партійного навантаження (доповідей то-що) з таким розрахунком, щоб господарники мали цілковиту можливість як-найбільше часу віддати безпосередньо виробництву. Так само рішучіше домагатись розвантаження інженерно-технічного персоналу від зайвих питань, не зв'язаних з безпосередньою роботою їх на виробництві.

9) У зв'язку з численними випадками, коли інженерно-технічний персонал проявляє тенденції, просто підлаштовуватися до капітальних найбільших робітників, уникнути від відповідальности, фарбуючи ставлення до справи, а також у зв'язку з наявністю ряду фактів гноблення інженерно-технічного персоналу, що суміщає шкідницьку,—організовуватя партійних і професійних організацій кривости відповідну пла-

рому політичну роботу як серед спеціялістів так і серед робітників. Треба створити навколо праці інженерно-технічного персоналу таку обстанову, коли всі інженери техніки, сумлінно працюючи, мали б у своїй роботі підкоєну підтримку від усіх робітничих організацій з тим, щоб на підставі сприяла підвесенню ініціятиви спеціялістів посиленню відповідальности їх за виконання, вказаною в той же час на необхідність потрібний виробничий ризик, підвищ підвищення тих чи інших заходів.

В той же час партійні, господарські і професійні організації мають більш практично підійти до питання організації виробничого навчання та висування молодих спеціялістів, а також найталановитіших робітників-винахідників—на провідну технічну й іншу роботу.

Пленум ЦК особливо підкреслив надзвичайно важливу ролю на виробництві вищого технічного персоналу і вказав, що найближчим часом треба досягти рішучого перелому в настрої нижчого адміністративно-технічного персоналу (майстрів, десятників то-що) з тим, щоб вці дійсно стали організатора виробництва, за ініціятора боротьби з негативними лишками на виробництві (найбільше відносяться до малих, недисциплінованість то-що).

Преса має не широко організувати робітничу масу навколо підвищення й удосконалення виробництва на основі широкого розвитку самокритики й самоуправління й на боротьбу з усякими безчинствами, безгосподарністю, розгильдяйством на виробництві. Ставлячи собі до основне завдання пропаганду виконувати робітничу класу, преса на в той же час на прикладі найвизначніших фактів безгосподарности, розгильдяйства, недисциплінованости, спекулювання, прикрити до утворення сприятливої обстанови для розвитку виробництва.

Пленум ЦК вказав за потрібне звернути увагу на такі основні завдання Донвугілля, Пінденсталя та Підкутгресту, як найбільших трестів важкої індустрії України і Союзу:

По Донвугіллю—1) Виходячи з того, що будування нових копалень, перестатковання старих та капіталовкладання на механізацію й раціоналізацію темпом своїм не забезпечують виконання плану розвитку виробництва, наміченого п'ятирічною програмою ВРНГ,—доручити Політбюрові пробовати проблему розвитку Донбасу, поставивши це питання перед ЦК ВКП(б) та відповідними радянськими органами.

2) Розвиток видобутку вугілля виконати вже в біжучому році посилити освоювання на проходку й устаткування нових копалень, а також на поширення діючих копалень, на посилення видобутку поновлення вугілля, механізації й раціоналізації виробництва та збільшення асигнувань на житлові й побутові потреби та на будування шахт.

Одночасно пленум доручає Політбюрові організувати ряд заходів, спрямованих на дальше зменшення собівартости і збільшення прибутків, зокрема самого тресту.

3) Доручити Політбюрові ЦК пробовати питання про забезпечення безперебійного постачання електроенергії Донбасові та про утворення електротехнічної бази в самому Донбасі.

4) Констатуючи, що директиви квітневого пленуму ЦК ВКП(б) у зв'язку з шахтинською справою (6-тиденний робочий день, реорганізація центрального управління, покращення роботи профспілок минулого господарського року здійснено підчастково, зобов'язати правління трестів і ВУК спільно з парткомом цього господарського року досягти цілковитого здійснення їх, зокрема, в центрі уваги поставити завершення переходу на 6-годинний робочий день.

5) Щоб виконати постановлене програмне завдання, що до збільшення продуктивности праці, зобов'язати правління тресту:

а) Знов переглянути штати, відповідність їх основною виробничою і допоміжною робочою силою та службовцями.

Щоб забезпечити підприємства постійним кадром робітників та кращими, сприятливими умовами, що стимулюють перехід кращих робітників на свій та прилежні.

б) Форсувати перехід на калькуляцію за ціною автотів із скасуванням нарядів, не будно уніфікувати праці в шахті, розширити використання запрубних машин та інших механізмів і забезпечити механізовано навантаження їх, тверно проводити лінію на поступову механізацію всього цілу роботи.

основні умови, щоб поборсти труднощі і успішно будувати соціалізм. Я певний, що в роботі над розв'язанням завдань, які стоять перед нами, увібовна сознавцьа буде — за нарешт. (Бурхливі оплески).